

Testvér, csatlakozz a Magyar Élet Mozgalomhoz!

Ara 10 fillér

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM
TEL.: 21-20, ÉJJELE 10-TŐL 23-48

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETESI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGÓ, FEL-
ÉVRE 15 PENGÓ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 19.) 1939 ÁPRILIS 14. PÉNTEK

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLII. EVFOLYAM, 87. SZÁM

Egy meddő védőiratról

Debrecen háborúutáni várospolitikai életében két évtizeden keresztül vezető szerepet vitt dr. Magoss György előbb hosszú ideig mint tisztifőügyész, azután mint a város polgármestere. Közéleti és hivatali működése nyomán méltán vette körül a társadalom megbecsülése, hiszen jöszandékú elhatározásai, komoly koncepciói a városfejlesztés terén valóban érdemessé tették arra a megkülönböztetett tiszteletre, amelynek személye örvendett, különösen ama nobilis gesztus után, amikor 1929-ben fáradtan érezvén magát, átadta helyét az általa nevelt, fiatal és tettevagyó közvetlen munkatársának. Így vált a köztudatban dr. Magoss György Debrecen grand old man-jává, s ebben nagy része volt ritka szerencsés körülmények között való távozásának is. Ebben a szerepében szeretne volna meglátani emlékezetében idős Magoss Györgyöt a város egész közvéleménye, annál is inkább, mert hatalma delén és általában működése idején mindig büles óvatossággal tudta elkerülni még a látszatát is annak, hogy olyan küzdőtérre lendüljön át, amelyre sohasem volt hajlama, amiben sohasem volt „nagy”. Hiszen azért, mert valaki kiváló tehetséggel van megáldva egy nagyobb közület igazgatására, afféle lehet épen-séggel antitalentum a politikában. Az a kivételes elhelyezkedés azonban, amelyvel Magoss Györgyöt besorozta a közvélemény értékeként fémjelzett nagyjai közé, egyáltalán nem ad salvus conductust arra, hogy valósággal a városra nevében tegyen messzemenő nyilatkozatokat.

Es miután Magoss Györgyöt sohasem politikai rátermettségéért osztályozta a város polgársága kifünő kalkulussal, hanem kizárólag városfejlesztési tevékenységéért, ebből következik, hogyha most belesodródik egy számára hálásnak sohasem bizonyult szereplés mezejére, akkor ezért állania kell a tárgyilagos bírálatot is. Tudjuk jól, hogy az ő késői politikai aktivitásának oka ama háttérben meghúzódó körök unszolásában is keresendő, akik nem szívesen állanak ki nyílt síksákkal a porondra, de még ez a körülmény sem nyújthat mentseget akkor, amikor saját személyi presztízst kínálja oda Magoss György dr. a liberális zsidósajtóban zajló hadjárat feltűrése körül.

A keresztény magyar közvélemény jobban szeretne volna, ha megmarad dr. Magoss György annak a polgármesternek, aki a nevével és a városfejlesztés érdekében véghezvitt alkotó munkájával írta be Debrecen történelmének lapjaira. Nem volt kíváncsi senki az ő politikai bírálatára, világnézetére, benne akkor csak a tennivagyó közigazgatási férfit látta a polgárság és most az általa kívánt és választott nyugalmi pozícióban megkímélhetné volna önmagát és híveinek táborát is attól, hogy revideálni legyen kénytelen róla alkotott véleményét mindenki, akit nem lévesztett meg a zsidó sajtó tülsiketítő lármaja és kizárólag a magyarság rovására értelmezett humanizmus álszentkedése.

Nagy naivitásnak kell betudni azt, hogy a Pesti Napló első két oldalát jó-nak látta dr. Magoss György betölteni a második zsidótörvény — olyan szellemben

Gróf Csáky külügyminiszter a Népszövetség csődjéről

kilépésünk okairól és a külpolitikai helyzetről

„Minden oldalon biztosítani akarjuk cselekvési szabadságunkat”

„Magyarország hajlandó kisebbségi egyezményt kötni Oláhországgal”

Budapest, április 13. (MTI) A Ház külügyi bizottsága április 13-án, esütőértékön délelőtt 11 órakor Takách Tolvay József gróf elnököletével ülést tartott. Az ülés elején Csáky István gróf külügyminiszter tartotta meg exorzóját, amelyben ezeket mondta:

— Tegnapelőtt táviratilag közöltem a nemzetek szövetsége főtákarával a magyar kormány az elhatározását, hogy a nemzetek szövetségével, mint politikai testülettel az együttműködést rögtön megszakítja és az egyezségokmányban előírt két évi előzetes bejelentési idő letelte után a nemzetek szövetségéből kilép.

— Kétségtelen, hogy a népszövetség elejétől fogva nem váltotta az azokat a reményeket, amelyeket működéséhez fűztünk. A népszövetség és különösen annak különböző szerveit mozgató és azok körül csoportosuló nyílt és rejtett erők a népszövetség egész eddigi működésével olyan politikai irányok szolgálatába kerültek, amelyek homlokegyenest ellenkeznek a magyar külpolitikai célkitűzésekkel. Ezek az erők a nemzetek szövetségének legmagasabb célját, a világ béke fenntartását épp oly ügyességgel tudták az 1920-as években a győző államok háború utáni mentálitásának és a Páris-környéki békek által teremtett területi rendezésen alapuló statusquo kultuszának szolgálatába állítani, mint ahogy a legutolsó években ugyancsak ki tudták maguknak sajátítani a nemzetek szövetségét, az „antifasiszta és nemzetközi szociálista-ellenes ideológia” érdekében üzött egyoldalú propaganda céljaira.

— Ezek a jelenségek természetesen a szövetség univerzálitása tekintetében is súlyos következményekkel jártak. Az Egyesült Államok kezdettől fogva családottan távoltartották magukat a népszövetségtől, más nagy és kisebb hatalmak pedig nem haboztak hátat fordítani neki, míhelyt nyilvánvalóvá vált, hogy a genfi intézmény eredetileg célkitűzéseinek megfelelni képtelen.

— Ezek a jelenségek természetesen a szövetség univerzálitása tekintetében is súlyos következményekkel jártak. Az Egyesült Államok kezdettől fogva családottan távoltartották magukat a népszövetségtől, más nagy és kisebb hatalmak pedig nem haboztak hátat fordítani neki, míhelyt nyilvánvalóvá vált, hogy a genfi intézmény eredetileg célkitűzéseinek megfelelni képtelen.

— Ezek a jelenségek természetesen a szövetség univerzálitása tekintetében is súlyos következményekkel jártak. Az Egyesült Államok kezdettől fogva családottan távoltartották magukat a népszövetségtől, más nagy és kisebb hatalmak pedig nem haboztak hátat fordítani neki, míhelyt nyilvánvalóvá vált, hogy a genfi intézmény eredetileg célkitűzéseinek megfelelni képtelen.

Egy életképtelen intézmény

— Ezek a jelenségek természetesen a szövetség univerzálitása tekintetében is súlyos következményekkel jártak. Az Egyesült Államok kezdettől fogva családottan távoltartották magukat a népszövetségtől, más nagy és kisebb hatalmak pedig nem haboztak hátat fordítani neki, míhelyt nyilvánvalóvá vált, hogy a genfi intézmény eredetileg célkitűzéseinek megfelelni képtelen.

ban kifogásolt ludokolását ő maga írta. Debrecenben egyetlen jó magyar ember sem merné ezt a javaslatot merénylőnek nevezni az ezeréves alkotmány ellen, mert Debrecenben minden magyar tisztában van azzal, hogy az ezeréves alkotmányon annál kevésbé eshet sérelem, mert ezer év óta a zsidóságnak mindössze ötven-hatvan éve volt teljes polgárjoga a magyarsággal, míg a zsidóság egyenjogúsításának 950 esztendeig semmi híányát nem éreztük, ellenben elvitathatatlan tény, hogy a zsidó emancipáció óta másfélmillió magyar kényszerült kivándorlásra. Ennyi vérünket vesztettük el csak azért, mert olyan bőkezűen nyújtottuk a gazdasági, politikai és kulturális érvényesülést a nyakló nélkül beözönlő galíciai zsidóságnak. Az a meggondolatlan állítás is a magyar fajta életérének lebecsülése, amely azt igyekszik elbitetni, hogy a gazdasági pozíciókat a zsidók nem a keresztény magyar állampolgároktól foglalták el, hanem ezeket talán a zsidók létesítették maguknak. Vissza kell utasítani a történelem ismeretében az olyan beállítást, hogy a magyar kereskedelmet, ipart, pénzgazdálkodást a zsidók teremtették volna meg. A zsidók

beözönlése előtt is volt világhírű magyar kereskedelem, ipar és becsületes pénzügyi politika Magyarországon, legfeljebb az közismert, hogy a zsidók térhódításával ezekből a területekből a faji mohóság kiszorította az ősi magyar kereskedő családokat, amiről Debrecen város volt polgármesterének is módjában áll a debreceni szomorú példa után egy kis oknyomozást végezni.

Azzal a tiszteletreméltó korról szemben, ami dr. Magoss György mögött áll, tartozunk annyi lojalitással, hogy nem elemezzük végig hosszadalmas cikkének egyes tételeit, de a sok között e néhány tülságos elesuszamlásra — ha elkésztett is, hiszen a Pesti Napló nem tartozik napi olvasmányaink közé, — ki kellett térnünk. Végeredményül csak annyit, hogy ezt a kolumnákba túlméretezett védőiratot még akkor is kar lett volna megírni, ha egy szerkesztő bankót hajítottak volna utána. Hát még így önzetlenül, hazafői aggodalomtól sarkalva. De mi mégis azt mondjuk, hogy az ilyen önzetlen jogtanácsosi munkát szívesebben vennék magyar emberek részéről a magyarság nagy problémáinak megoldása érdekében.

örzése terén komoly munkát végezzen.

Súlyos mulasztások terhelik a népszövetséget a nemzetközi bíráskodás nagy gondolatának szolgálatára körül is.

De nem töltötte be a népszövetség feladatát oly esetekben sem, amikor egy nemzetközi bíróságot zavartalan működésének biztosítása nemzetközi szerződésben reáruházott kötelessége lett volna. Nem hajította végre a népszövetség és pedig a lefegyverzett államok, közöttük Magyarország hátrányára a paktumnak az általános lefegyverzésre vonatkozó rendelkezéseit sem. Az általános lefegyverzés gondolatát feláldozta az együttes biztonság ábrándjának. Ezzel

megindult az általános fegyverkezési verseny,

amit mi sem nézhetünk féltlenül. — Már céloztam arra, hogy Magyarország és a népszövetség közötti együttműködésnek legkomolyabb akadályát politikai síkon mozgott és ez a magyarságot annak, hogy kapcsolataink ügyesítővén

kezdettől fogva születési hibáiban szenvedett.

A genji gyakorlat súlyos tévedése

A magyar külpolitika irányító tényezői kezdettől fogva felismerték, hogy az egyezségokmányok és ennek értelmezése tekintetében kialakult genji gyakorlatnak sarkalatos tévedése a békeszerződések által teremtett helyzetnek erőszakos eszközökkel való megmerevítésére irányuló törekvés. Ennek a törekvésnek volt súlyos folyománya az, hogy úgy az egyezségokmány végleges megszűnése során, mint később a gyakorlatban teljesen háttérbe szorultak az egyezségokmányok azok a rendelkezései amelyek a statusquo petrifikálása helyett a tagállamok békés evolúciójának lehetőségét lettek volna hivatva minden téren biztosítani.

Ennek a felfogásnak már 1929-ben klasszikus fogalmazásban adott kifejezést gróf Apponyi Albert a népszövetség 10. közgyűlésén: —

Vannak helyzetek, — mondotta Apponyi gróf — amelyek az idők változásával megszűnnek igazságosak lenni,

vannak olyanok is, amelyek sohasem voltak azok. Ha a népszövetség ezeket a helyzeteket örökre fenn akarná tartani, természeti törvényekkel kerülne ellentétbe. Ekként nemcsak, hogy nem szolgálja többet a békének és igazságnak magasztos céljait, amelyeket zászlójára tűzött, hanem annak a veszélynek tenné ki magát, hogy el fogják söpörni azok a természeti erők, amelyek ellenállhatatlanul haladnak előre fejlődésük megszabott útján.

A népszövetségi reform kérdése

Amikor Olaszországgal szemben alkalmazott szankciók csődje után a népszövetség 1936. évi rendkívüli közgyűlésén először merült fel az egyezségokmány reformjának gondolata, nem új nyomdokon haladt tehát Magyarország képviselője, amikor a közgyűlésen elhangzott felszólalásában

a tervezett reform legfőbb feladatának azt jelölte meg, hogy a paktumnak a statusquo fenntartását megterelő eszközökkel biztosítani akaró rendelkezései egyensúlyba hozassanak azokkal a rendelkezésekkel, amelyek a világbéke fenntartását preventív eszközökkel (békéltetés, őszinte bíráskodás, szerződés, revízió) öhajítják biztosítani.

Ugyanezen elvi okokon mozgott a magyar kiküldöttök 1936. és 1937. évi rendes közgyűléseken elhangzott felszólalásai. Amilyen elégtételt szolgált a magyar kormány, hogy állásfoglalásával nem maradt

egyedül, hanem láthatta, hogy más fősztandékú államoknak, elsősorban az úgynevezett oslói csoportba tömörült államoknak törekvései hasonló vágyakon haladnak az övéivel, épp oly csalódással kellett látni, hogy

ezek a helyes elgondolások nem jutnak érvényre

a paktum reform előkészítésére kiküldött úgynevezett 28-as bizottság tevékenységében. Ennek a bizott-

Elzárt utak

— Ilyen körülmények között az 1938. évi közgyűlésen megállapítható volt, hogy az egyezségokmány reformjára irányuló akció kudarcra végződött. A közgyűlésen elhangzott felszólalásokból nyilvánvalóvá vált ugyanis, hogy a tagállamok túlnyomó többsége az egyezségokmány szankciós rendelkezéseit a jelenlegi helyzetben alkalmazni nem hajlandók.

Mint hogy pedig az egyezségokmány reformjára irányuló akció a magyar javaslatok és intelmek ellenére semmit sem produkált a békének preventív eszközökkel való fenntartására, nyitva álló lehetősége továbbfejlesztése terén, a népszövetség elől, úgy látszik, ma úgy az egyik, mint a másik út egyaránt el van zárva.

Elmúlt az az idő, amikor egyes népek, hogy kiemelkedhessenek a párla nemzetek sorából, kény-

Az adott szó szentsége

— Alitom, hogy sok más kis és közép állam rosszul érzi magát a népszövetségi politikai testületében.

ugyanazokból az okokból, mint mi, azaz a népszövetségnek túlzott egyoldalú politikai beállítottsága miatt. Már pedig kérdezem, t. Bizottság, vajjon ameddig formai jogi kötelek fennáll köztünk és a népszövetség között, korrektil viselkedve mit tehet a magyar állam, ha a népszövetség bizonyos nagy horderejű kérdésekben felszólításokat intéz hozzá akár a föltikárságon, akár a tanácson, akár a közgyűlésen keresztül. — nem képzelhető-e el, hogy saját magunk, vagy barátaink érdekeivel kerülnünk szembe akkor, amikor vitán kívül lehetne, sőt keltsene maradnunk. Amíg pedig egy kötelek fennáll, amelyet vállaltunk

A magunk lábán akarunk állani

— Szerény nézetem szerint a legelőlényibb előrelátás megkívánja, hogy ezekben a pillanatokban, amikor minden mozgásban van, a legteljesebb mértékben igyekezzünk minden oldalon eszelekvési szabadságunkat biztosítani. A magunk lábán akarunk állni, senkinek sem ígérhetjük meg tehát előre, hogy valamit teszünk-e, vagy nem teszünk. És ha már barátainkkal szemben fenntartottuk szabad elhatározásunkat, akkor csak igazán logikus, hogy a csonka népszövetség, vagy azok által, akik mögöttele állanak, sem hagyjuk magunkat egy bizonyos irányban megkötöni.

— A földrajzi és néprajzi helyzet, a történelmi tradíció és a magyarságban rejlő óvatossá lemérlegelt erő megszabják a magyar külpolitika útjait és célkitűzéseit. Ezeket úgy és akkor fogjuk megvalósítani ahogy azt a béke készségünk meg-

A magyar-oláh viszony

Osáky István gróf külügyminiszter a felszólalásokra részletes választ adott, végül beszámolt a nemzetközi helyzet legújabb fejleményeiről s a kormány állásfoglalásáról az egyes eseményekkel szemben. Rámutatott arra, hogy nehéz helyzet Romániával szemben, amely állam mindent elkövet, hogy elhitesse a világ-

ságnak két évi eredménytelen működése egyébként is szomorú jejezete a népszövetség tevékenységének. Noha a bizottság valamennyi kérdésre előadót jelölt ki, egyes kérdésekre vonatkozóan — jellemző módon a 19. cikkre vonatkozóan is — két év alatt sem készültek el az előadói jelentések: de valószínűleg az egyenlő elbánás érdekében elkészült jelentéseket sem tárgyalta le a bizottság.

szervelet volt egy társaságba bekérezkedni,

vagy abban bennmaradni annak ellenére, hogy az a társaság éppen velük szemben védte más szerencsésebb államok érdekeit. Mindazonáltal tagadhatatlan, hogy amíg Magyarország a népszövetség tagja, az elemi jog szerint fennállnak bizonyos nemzetközi kötelezettségek, amelyeknek teljesítésére a népszövetséget irányító hatalmak teljes joggal felhívhatják.

— Pedig erősen az az érzése az embernek, hogy egyes kivételektől eltekintve nagyon egyirányú politikai színezetű tartozó államokat találunk ott együtt, amelyeknek a paktum egyes szakaszaiból kifolyólag hozzánk intézendő felhívása már előre megjósolható célra irányulnak, amely cél pedig egyáltalán nem szolgálhatná a magyar külpolitika alapvető elgondolásait.

a magunk részéről, nem merném megtagadni az abból folyó kötelezettség vállalását, mert tudatában vagyok annak, hogy

egy kis, vagy középállamnak egyik legnagyobb értéke megbízhatósága az adott szavához való feltétlen hűség.

Ki állíthatná, hogy nem kerülnünk éppen a mai időkben súlyos dilema elé? Nem tévesztem szem elől, hogy a jelenlegi statusquo védelmére, valami új biztonsági rendszert készítenek felépíteni a népszövetség kívüli, amelynek keretén belül ez nem sikerült. De azt sem tévesztem szem elől, hogy a Népszövetség egyes szerveit, mint hídat az új politikai törekvések szolgálatába akarnak egyesek állítani.

engedi és az észszerűség megkívánja. Hangsúlyozni öhajtom, hogy kilépésünk önszántunkból hosszú megfontolás után történt.

nem azért, mert más kötelezettségeket vállaltunk, vagy vállalni öhajtunk, hanem kizárólag abból a célból, hogy az eljövendő küzdelemmel teli időkben a nemzet örendekelési jogát minál nagyobb mérvben biztosítsuk magunknak. Kilépésünk talán nem egy államot fog gondolkodásra indítani, vajjon a népszövetségben való politikai együttműködés mostmár nem jelent e állásfoglalást.

Az elhangzott expozéhoz Eckhardt Tibor, Peyer Károly, vitéz galántay Glock Tivadár, Ivády Béla, Esterházy Móricz gróf, Szent-Ivány József, Turesányi Imre, Tahy László és vitéz Somogyváry Gyula szöjt hozzá.

ameddig ő is tekintettel lesz a millió magyar kisebbségnek érdekeire.

A magyar kormány változatlanul fenntartja azt a régi javaslatát, — hogy kössön Románia Magyarországgal — úgy mint azt más államok egymás között már régen megtették — kisebbségi egyezményt. — Ez lényegesen meggyorsítaná a két állam közti viszony javulását.

A külügyminiszter válasza után az ülés délután háromnegyed 2 órakor ért véget.

A felsőház külügyi bizottsága ülése délután 5 órakor kezdődött. A gyengélkedő Kánya Kálmán elnök helyett Perényi Zsigmond báró elnököt, akinek megnyitóját Csáky István gróf külügyminiszter tartotta meg expozéját, amely főbb vonalaiban ugyanazokra a kérdésekre terjedt ki, mint a képviselőházban elhangzott expozé. Az expozéhoz Kozma Miklós, Pekár Mihály, Jankovich Bécsán gróf és Csokonics Iván gróf szöjt hozzá. Az elhangzott felszólalásokra a kormány részéről Csáky István gróf külügyminiszter kimerítően válaszolt s ezzel az ülés este felhétkor véget ért.

Az egyetemi városok megkezdtek a testvérségi mozgalmának előkészítését

Budapest, április 13. Hatalmas arányokban fejlődik a nemzeti társadalom legújabb mozgalma. A magyar rádió ismétellen tájékoztatta hallgatóközönségét a nemzeti társadalom újabb nagy horderejű megmozdulásáról az ősi hazához visszatérő ruszin nép és a magyarság testvérségi érzelmi kapcsolatainak elmélyítése érdekében. A trianoni magyar városok, községek testvérré fogadnak kárpatfaljai községeket, hogy közös népi életet éljenek Szent István időfien birtalmában.

A esütörtöki napon a társadalom legújabb országos megmozdulása nevezetes államához érkezett. Szendy Károly, Budapest polgármesterénél, mint a magyar városok országos szövetségének elnökénél összeültek az egyetemi városok polgármesterei, hogy előkészítsék a városok folyamatos csatlakozását a testvérségi mozgalmához. A mozgalom irányítását a szövetség vállalta. Ezért az érdeklődők felvilágosításért közvetlenül ennek irodájához forduljanak.

— Jó állást akar? Tanuljon gyorsírást és gépirást. A perfekta gyorsíró és gépiró könnyebben talál elhelyezkedést és nagyobb igényekkel léphet fel a munkaadókkkal szemben. A Naményi Gyorsíróiskolában végeztek a következők munkaterületeken helyezkedtek el: minisztériumok, Magyar Nemzeti Bank és egyéb pénzintézetek, vármegyei és városi hivatalok, kereskedelmi és ügyvédi irodák. Tanfolyam után állami vizsga, állami állásokra is képesítő bizonyítvány. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti tanulókedvezmény. (Rákóczi-u. 17. sz.)

VIGSZINHÁZ

MA UTOLJARA

a legérdekesebb szerelmi regény:

JEZABEL

BETTE DAVIS

Holnapról magyar cím: VADREGES CSILLAGAI

A kormány terbe vette a régi köztisztviselői fizetések visszaállítását

Budapest, április 13. A Közzolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének országos elnöki bizottsága ülést tartott, amelyen az elnök, Balássy Antal dr. ny. államtitkár bejelentette, hogy a KANSz. nevében tisztelettel a miniszterelnöknek és pénzügyminiszternek, akik előtt

feltárta a tényleges és nyugdíjas közzolgálati alkalmazottak helyzetét és kívánságait.

A miniszterelnök és pénzügyminiszter jóindulattal s megértéssel hallgatta az előterjesztéseket. Hangsúlyozták, hogy az állam legelső feladata a honvédelem fejlesztése, de a kormány emellett a lehetőséghez képest törekszik az 1933. évi előtti, vagyis a csökkentések nélküli közzolgálati illetmények visszaállítására. Javornitzky Jenő főtitkár bejelentette, hogy a KANSz. és a NYUKOSz. együttes emlékirattal fordul a kormányhoz a helyzet javítása érdekében.

talános ügyéhez, hanem elkerülhetetlenül újabb nyugtalanságot okozott és növelte a nemzetközi feszültséget is.

Anglia és Franciaország kölcsönösen garanciát vállalt Görögország és Románia függetlenségéért

A Földközi tengeri és a balkáni kérdés az angol és francia képviselőházban -- Chamberlain és Daladier történelmi jelentőségű beszédei

London, április 13. A csütörtöki rendkívüli minisztertanács, amely 125 óráig tartott és amelyen részt vettek a kabinet összes tagjai, megállapította Chamberlain és lord Halifax külügyminiszter által a parlamentben előadandó kormánynyilatkozatot.

Délután 2.35 órakor lépett ki Chamberlain miniszterelnök neje kíséretében a miniszterelnöki palota kapuján, hogy az alsóház történelmi fontosságú ülésére menjen. A miniszterelnököt az utca közönsége lelkesen megéljenzte.

A hagyományos megnyitó ima elmondása után a Ház szinte lázas gyorsasággal morzsolta le néhány balaszthatatlan interpellációt, majd Margason, a konzervatív párt fővitarendezője a Ház elnapolását indítványozta, de Chamberlain miniszterelnök, akit a kormányt támogató pártok percekig tartó, lelkes ovációkkal üdvözöltek, megkezdte az egész világon türelmetlenül várt külpolitikai nyilatkozatát.

Chamberlain beszéde

— Az alsóház speakere — így kezdte Chamberlain miniszterelnök beszédét. — a kormány meghallgatása után közérdekből összehívta a Házat bizonyos események megvitatására, amelyek a húsvéti ünnepeket megzavarták s széleskörű nyugtalanságot és aggodalmakat keltek Európában, főként a Földközi-tenger keleti részében.

A miniszterelnök ezután röviden áttekintette az előzményeket, utalva az Albániára vonatkozó legutóbbi alsóházi nyilatkozatára és hozzátette, hogy április 6-án olasz hadihajók jelentek meg Albánia partvidékén, fedélzetükre vették és elszállították az albániai olasz lakosságot. Este olasz csapatok indultak el Bariból és Brindisiből Albániába.

Április 7-én hajnal tájban olasz csapatok szálltak partra Duraz-zóban

és egyéb kikötőkben és Nagypénteken délután az olaszok megszállták a 4 tengerparti várost. Április 8-án bevonultak Tiranába. Zog király, Geraldine királyné és csecsemőjük Görögországba érkeztek, ahol vendégszerető fogadtatásra találtak.

Két beállítás

— Az események hátterét illetően — így folytatta beszédét Chamberlain — ellentétes beállításokat találunk. A miniszterelnök itt felolvasta az események indokaira vonatkozó mindkét oldali közléseket. Kiemelve, hogy lord Perth római angol nagykövettel április 4-én közölték, hogy Zog albán király az olasz-albán szövetség megerősítését javasolta, és hogy Olaszország által előterjesztett szövetségi terv nem változtatta volna meg Albánia jogállását, és

nem kísérte azt ultimátumszerű fenyegetés.

Azután viszont április 8-án a londoni albán követ közölte lord Halifax-al, hogy az olasz kormány ultimátumszerűen olyan terv elfogadását követelte az albán kormánytól, amelyet utóbbi mint Albánia függetlenségével és területi épségével össze nem férőt, visszautasított. Ugyancsak április 8-án közölte a londoni albán követ az angol külügyminiszterrel, hogy

Zog király visszautasította az olasz javaslatokat, kijelentve, hogy Albánia szükség esetén fegyveresen is ellentáll.

Ezzel kapcsolatban az albán követ kérte az angol kormányt, kövessen el minden tőle telhetőt a kis albán nemzet megsegélyezésére.

— Ez a kétféle beállítás egymástól lényegesen különbözik s a bölcsesség azt tanácsolja, hogy egyelőre felfüggeszük ítéletünket a megszállás előzményeiről. Nyilván mind Angliában, mind az egész világon úgy fogják találni, hogy az albániai olasz eljárás nemcsak nem járult hozzá a béke és biztonság ál-

angol külügyminiszterrel, hogy az olaszok a közeljövőben meg akarják szállni Korfut.

Lord Halifax külügyminiszter azonnal figyelmeztette gróf Crolla londoni olasz ügyvivőt, hogy Anglia ezt rendkívül súlyos dolognak tekintené, mire az ügyvivő saját felelősségére kijelentette, hogy ez nem lehet kormányának politikája. Később Crolla ügyvivő Mussolini üzenetét adta át a külügyi hivatalban és újból ígerte, hogy

Olaszország tiszteletben tartja Görögország területi és felszínzeti épségét.

Angol garancia Görögországnak és Romániának

— Mindez mutatja, hogy a bizalom mélyen megrendült és nem állítható egykönnyen helyre. Az angol kormány köteletségének tartja, hogy minden kétséget kizáró világossággal ismeresse álláspontját. Kijelentem ennél fogva az angol kormány nevében, hogy az angol kormány a lehető legnagyobb fontosságot tulajdonítja annak, hogy kerültesse a Földközi-tengeri és Balkán-félszigeti jelenlegi állapot megzavarása erőszakkal, vagy erőszakos fenyegetéssel.

— Ennél fogva elhatározta az angol kormány, hogy minden olyan

Magolcsai Nagy Mihály

női konfekció üzletét május elsejétől Ferenc József-ut 37. alá helyezi vissza. Elköltözés idejéig mélyen leszállított árak.

Aggodalom és nyugtalanság a Balkánon

A legutóbbi hírek szerint az albán tartományi kormányzótanács az olasz királynak ajánlotta fel Albánia koronáját. Be kell várni, vajjon az olasz kormány elfogadja-e ezt az ajánlatot. De bármi legyen is az eredmény, az angol kormány rendkívül nehéznek tartja az albániai eseményeknek az angol-olasz egyezmény céljaival és rendeltetésével való összeegyeztetését.

Nemcsak Albánia jövője forog kockán,

nemcsak a szomszédos területeken, hanem a Földközi-tengerrel határos egyéb országokban és az egész Balkán-félszigeten súlyos aggodalom és nyugtalanság uralkodik.

Az általános nyugtalanság példaképpen előadta Chamberlain, hogy húsvét vasárnapján a görög kormány közölte az athéni angol követtel, és a londoni görög követ az

eljárás esetén, amely világosan fenyegetné Görögországot, vagy Románia függetlenségét, és amely ellen a görög, vagy román kormány létérdekeiből nemzeti haderejével ellentállna, az angol kormány köteletségének tartaná, hogy a görög, illetőleg román kormánynak az eset következményei szerint haladéktalanul és minden hatalmában álló eszközzel segítségére siessen.

Ezt a nyilatkozatot közöljük a közvetlenül érintett, valamint egyéb kormányokkal is.

Nem hatályla'nitják az angol-olasz egyezményt

— Úgy tudom, hogy a francia kormány ma délután hasonló nyilatkozatot tett. A dominiumok kormányait állandóan tájékoztatjuk az összes fejlemények felől. Nem változott az a meggyőződés, hogy

HUNGÁRIA FILMSZÍNHÁZ

UJ TELEFONSZAM: 24-71

MA ELSŐZÖR

CLAUDETTE COLBERT és HERBERT MARSHALL parádés kiállítású filmje:

ZAZA

a kis francia sanzonénekesnő örökké aktuális története, a szerelemről, boldogtalanságról és karierről.

Előadások: 5, 7, 9 órakor!

Híradó!

AZ APOLLOBAN

MÁTÓL

JÁVOR PÁL és RÓZSAHEGYI KÁLMÁN főszereplésével:

A BOR

Gárdonyi Géza örökbeesü színjátéka!

Előadások: 5, 7, 9 órakor!

Híradó!

helyes volt az a politikánk, amelynek alapján egy évvel ezelőtt aláírtuk az angol-olasz egyezményt. Azonban

nem jtkolom, hogy az olasz kormány eljárása mely csalódással tölt el.

Egvesek talán azt kívánják, hogy nyilvánítsuk az angol-olasz egyezményt hatályát veszítettnek, ezt a felfogást nem osztom. A legutóbbi eszmecsere során úgy értesültünk, hogy

a madridi mozgalom felvonulása után elszállítják Spanyolországból az olasz önkénteseket.

ezt az újabb biztosítékot tudomásul vettük. Az angol kormány az egyezmény életbevágóan fontos elemének tekintti az olasz önkéntesek elszállítását Spanyolországból.

— Ismét látjuk, milyen türethetetlen helyzetben tartja a világot az állandóan ismétlődő rémületek sorozata, amely megfojtja a gazdasági életet, megöli a kulturális és társadalmi haladást, és elnyomja az emberiség tevékenységét minden téren — így fejezte be beszédét Chamberlain miniszterelnök.

— Mindezeknek a zavaroknak ellenére sokáig türelemmel folytattuk a bizalmatlanságok kiküszöbölését, a béke fenntartását, és a jóindulat előmozdítását célzó erőfeszítéseinket.

Nem hiszem, hogy mindez meddő maradhatna.

Az események, amelyeket a múltban felhasználtunk és amelyeket most elítélünk, mindenütt a legsúlyosabb aggodalmakat okozták és a közös veszély felismeréséhez vezetnek.

Mi lesz Oroszországgal?

Wilkinson felkiált: Mi lesz Oroszországgal?

Lord Halifax felszólalása a felsőházban

London, április 13. (MTI): A lordok házában lord Snell, a munkáspárti ellenzék vezére felvilágosítást kért a kormánytól a nemzetközi helyzetről, amire lord Halifax külügyminiszter hosszabb nyilatkozatban felelt, amely lényegileg majdnem megegyezett Chamberlain miniszterelnök alsóházi nyilatkozatával. Ami a csekély számú eltéréseket illeti, Halifax egy helyen ezeket mondotta:

— Húsvét előestéjén Crolla gróf, olasz ügyvivő közölte velem Mussolininak azt az üzenetét, amely szerint Jugoszláviában és Görögországban teljes a nyugalom és ennél fogva, világos, hogy

Olaszországnak nincs szándékában ezekben a szomszédos államokban zavart kelteni.

Az ügyvivő egyszersmind figyel-

Daladier is biztosítékot adott Romániának és Görögországnak

Páris, április 13. (Havas): A francia kormány esütörtökön nyilvánosságra hozta az államtanács döntéseit. Daladier miniszterelnök e döntéseket a következő kijelentések kíséretében közölte a sajtóval:

— Franciaország politikáját a március 29-én elmondott rádióbeszédemben körvonaloztam. Akkor azt mondtam, hogy Európa rádóállapotaiban van és hogy Franciaországnak, amely

elszánta magát arra, hogy a békét szabadságban és becsületben fenntartsa.

először is meg kellett erősítenie saját védelmét, és szorosabbra kellett fűznie az összetartás szálait mindazokkal a népekkel, amelyek elszánták magukat arra, hogy szembeálljanak a támadással. Azóta ebben az értelemben cselekedtünk. Ezért hoztuk katonai intézkedéseket, amelyek

minden megfélemlítés ellen szavatolják Franciaországot és a bi-

Chamberlain: Az a tény, hogy Oroszországot nem említettem, nem jelenti azt, mintha nem állanánk szoros érintkezésben ez ország képviselőjével. Feladatunk nagyon súlyos, nemcsak azt kell megfontolni, hogy mit kívánunk mi, hanem azt is, hogy mit hajlandók más népek tenni. Minden előítélet és világnézeti korlátozás nélkül képességeink végső megfeszítésével

tömríteni igyekszünk azokat az erőket, amelyek még a békét pártolják és készek a támadásnak ellentánni.

Bízunk eme erőfeszítésünk sikerében. Most pedig mind jobban meg kell szilárdítani azt az eltökélt szándékunkat, hogy nemcsak saját önvédelmünk céljaira fejlesszük erőnket, hanem hogy szükség esetén kivesszük részünket azok oldalán, akik készek ellentánni, ha támadás, vagy szabadságuk elvesztése fenyegetné őket.

— A Ház és az ország bizonyára helyesli elhatározásunkat s azokat a lépéseinket, amelyeket ennek megvalósítása céljából tettünk és tenni fogunk. (Élénk éljenzés.)

Az alsóházban Chamberlain beszéde után Attlee örnagy, a munkáspárti ellenzék vezére emelkedett szólásra. Örömet fejezte ki, hogy Anglia kötelezettségét vállalt Lengyelország, Románia és Görögország függetlenségéért, de a Szovjet bekapcsolását is követelte a biztonsági rendszerbe.

Sir Archibald Sinclair, az ellenzéki szabadelművek nevében lőszeregyi minisztérium felállítását és a kormány átszervezését sürgette. — Chamberlain és Sir John Simon adja át helyét Winston Churchillnak és Edennek. A kormány nyilatkozatát helyesli.

meztett az angol sajtó célzásaira, amelyek szerint Anglia esetleg megszállná Korfút. Azonnal közölte Crolla gróffal, hogy ez távol áll az angol kormány szándékától, de nagyon súlyosnak tekintendő Anglia, ha bárki más szállná meg Korfút.

Előadta továbbá, hogy Mussolini a londoni olasz ügyvivő útján küldött újabb üzenetében biztosította az angol kormányt, hogy az olasz csapatokat a madridi győzelmi bevonulás után elszállítják, majd április 9-én Ciano gróf közölte lord Perth-el, hogy az olasz csapatokkal együtt az olasz repülőgépek és pilóták is elhagyják Spanyolország területét.

Lord Halifax megismételte a Görögország és Románia függetlenségére nézve adott angol biztosítékokat.

dalom határait.

Folytatjuk azt a diplomáciai akciót, amely szükséges a béke fenntartásához, az összetartás megszilárdítása útján, amelynek egyesíteni kellene a közös veszedelem előtt minden országot, amely el van szánva, hogy megőrizi szabadságát. A francia nemzethez tehát a következő nyilatkozattal fordulok, amelyet a köztársaság kormányja Nagybritannia kormányával közös egyetértésben állapított meg:

— A francia kormány a legnagyobb fontosságot tulajdonítja annak, hogy elejét vegye a Földközi-tengeri és Balkán-félszigeti status-quo minden módosításának akár erőszakkal, akár erőszakos fenyegetéssel. Tekintetbe véve azokat a különleges aggodalmakat, amelyeket az utóbbi hetek eseményei okoztak, a francia kormány következtetésként különleges biztosítékot adott Romániának és Görögországnak.

hogy abban az esetben, ha olyan akciót kezdenének, amely világosan fenyegeti Románia, vagy Görögország függetlenségét és ha a román, vagy görög kormány úgy vélné, hogy életérdeke egész nemzeti erejével annak ellenállnia, a francia kormány kötelezőnek fogja tartani, hogy haladéktalanul megadja minden hatalmában álló támogatást. Az angol kormány ugyanilyen magatartást foglalt el.

A francia kormány örömmel fogadta Anglia és Lengyelország kölcsönös kötelezettség vállalását. Másfelől a francia-lengyel szövetséget hasonló szellemben megerősítette a francia és lengyel kormány. Franciaország és Lengyelország haladéktalanul és közvetlenül szavatosságot ad a másik félnek mindenemű közvetlen, vagy közvetett fenyegetés ellen, amely életérdekeket érintené. Még ma közlik nagykövete-

teink ezt a nyilatkozatot valamennyi érdekelt kormánnyal és különösképpen Törökországgal.

A nyilatkozat ismertetése után Daladier miniszterelnök a következőket mondta:

— Franciaország és birodalma területének megvédelmezése, a területi épség, vagy jogai ellen irányuló minden közvetlen, vagy közvetett támadás ellen — egyedül a béke érdekében keresése minden olyan egyetértésnek, amely biztosítja a népek szolidaris védelmét, minden függetlenségüket fenyegető vállalkozás ellen.

Ez az a politika, amelyet a francia kormány követ felelőssége tudatában, és attól a törhetetlen elszántaságtól vezérelve, hogy nem hátrál meg semmiféle olyan feladattól, amelyet a haza sorsának megvédése rá ró.

A fasiszta nagytanács közfelkiáltással elfogadta Albánia csatlakozását

Róma, április 13. (MTI): A fasiszta nagytanács esütörtök este tíz órakor Mussolini elnökletével ülést tartott, amelyen a tanács tagjai teljes számmal megjelentek. Ez alatt a Piazza Venezia-re menő tömeg gyűlt össze, hogy várja a fasiszta nagytanács döntését. Tíz óra 30 perkor megnyílt a Palazzo Venezia erkélyének ajtaja s az erkélyen megjelent a Duce, akít a tömeg szünni nem akaró lelkes éljenzéssel fogadott.

Starace párttitkár harsány hangon üdvözölte a Ducet, majd felolvasta a fasiszta nagytanács közfelkiáltással elfogadott javaslatát, amely így hangzik:

„A fasiszta nagytanács tudomásul veszi az albán alkotmányozó nemzetgyűlésnek közfelkiáltással és ünnepelesen elfogadott határozatát, amellyel ajánlja Albánia koronáját Viktor Emanuel király és császárnak; férfias örömmel üdvözöljük azt az eseményt, amely az ősi kapcsolatok alapján mélyreható és végleges módon egyesíti az albán népet és annak sorsát az olasz néppel és ennek sorsával.

A fasiszta nagytanács kijelenti, hogy Olaszország biztosítja a kitünő albán

nép számára a vallási szabadságot, a polgári haladást és a szociális igazságot és fegyverrel megvédi a közös határokat és a békét.

A fasiszta nagytanács kifejezésre juttatta az olasz nép háláját a Duce, a birodalom megalapítója iránt.”

A határozat felolvasása után a Duce a következő rövid beszédet intézte a tömeghez:

— Azok az események, amelyek ezekben a napokban végbemennek, a mi akaratunknak, a mi szívünknek, és a mi erőnknek eredményel. A baráti népek iránt baráti magatartást tanúsítunk, de az ellenséges népek irányában világosan és határozottan ellenséges magatartást fogunk tanúsítani. Kérjük a világot, hogy hagyjon minket békében, a mi mindennapi kemény munkánkban, a világnak tudni kell, hogy mi tegnap, ma és minden napon és mindig egyenesen törik előre célunk felé.

A Duce szavait az óriási tömeg leirhatatlan lelkesedéssel fogadta és hosszú időn át éltette a Ducet, akinek többször is meg kellett jelennie az erkélyen.

Huszonkilenc szakaszból csak kettőn végzett módosítást a felsőház egyesített bizottsága a zsidójavaslat vitájában

Budapest, április 13. A felsőház albizottsága által módosított zsidótörvényjavaslat tárgyalását esütörtökön délelőtt kezdte meg a felsőház egyesített bizottsága gróf Teleki Pál miniszterelnök, Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter, Zsindely Ferenc és Antal István államtitkár jelenlétében. Török Géza elnöki bejelentése után az egyesített bizottság elfogadta a javaslat címét. A részletes tárgyalás során Gaár Vilmos, báró Botlik István, Papp József és báró Prónay György felszólalása után Glattfelder Gyula elfogadta az első szakaszt a javasolt módosításokkal. Ravasz László meggyőződése, hogy nem lenne jó szolgáltatni a nemzetnek, ha a felsőház elutasítaná a javaslatot.

Raffay Sándor és Józán Miklós felszólalása után Tasnádi Nagy András fejtegette ki a kormány álláspontját. Különös örömmel üdvözölte Ravasz László felszólalását, amelyben világosan rámutatott arra, hogy a javaslat a keresztység jelentőségét, hatását, értékét semmi tekintetben nem érinti. Hangsúlyozta, hogy az albizottság által előterjesztett módosításokkal ellentétben a kormány az eredeti javaslat mellett áll és annak elfogadását kéri. A kormány, amennyiben a felsőház az albizottság módosítását elfogadná, hajlandó ezek tekintetében képviselőház és felsőház között közvetíteni, semmi egyéb ilyen módosításra vonatkozólag azonban ilyen közvetítést sem vállal.

Az egyesített bizottság az albizottság és igazságügyminiszter által javasolt módo-

sításokkal fogadta el ezután az első szakaszt.

A második szakasz vitájában Papp József és báró Prónay György az engedelmények bővítését javasolta. A bizottság Tasnádi Nagy András felszólalása után az albizottság javaslatát fogadta el. A harmadik szakaszban Prónay György, Bíró Zoltán és Papp József észrevétele után az egyesített bizottság az eredeti szöveget fogadta el.

Prónay György a negyedik paragrafus törlését kérte, Láng Lajos a jöttment és az óslakó zsidóság megkülönböztetését javasolta. Tasnádi Nagy András válaszában kifejtette, hogy választól jogot meggyökeresedett zsidó családoknak biztosítanak, amelyek alkalmasak arra, hogy a magyar kérdésekben szavazati jogot gyakorolhassanak. Bizonyos könnyítések vannak az esetleges, négy hónapon belül tartandó választás esetén. Felszólalása után eredeti szövegezésében fogadták el ezt a szakaszt.

Az 5—29. paragrafust az egyesített bizottság szintén az eredeti szövegezésben fogadta el. A 29. §-nál elfogadták az albizottságnak azt a javasolt módosítását, hogy a szövegből a „felvidéki” szót kihagyják.

Az egyesített bizottság ezzel a törvényjavaslat részletes tárgyalását befejezte s elhatározta, hogy a tárgyalásra a sürgősség kimondását kéri. A 22. §-nál, amely a kivándorlásról intézkedik, Tasnádi igazságügyminiszter kijelentette, hogy a kormány e szakasznak alapján kibocsátandó rendeletet bemutatta az országgyűlésnek.

A magyarság kitért ablakai

Gróf Teleki Pál miniszterelnök husvétii cikkében a többek között azt mondotta, hogy a „mi gondolkodásunkban mindig volt valami, ami európaiabb volt sok más európai népénél és ez a szentistváni gondolat”.

A szentistváni gondolat azt jelenti, hogy a magyar állam területén egyforma polgára volt mindenki a hazának. Szent István fiához intézett intelmeiben azt mondotta, hogy boldog az az ország, amelyben sok az idegen. Ennek az uralkodói oktatásnak értelmét és magyarázatát a történelem bülesen tanítja s ha ma el is engednénk ezt a „boldogságot” számolnunk kell az új Magyarország felépítésékor azzal a ténnyel, hogy a világtörténelem folyásában az elmúlt húsz esztendő kitértől nem tudjuk.

Az új országépítés nagy gondolatának megindításakor munkánk nem kezdhetjük ott, ahol 1914-ben, a világháború kitörésekor, avagy 1918-ban, az összeomlás napjaiban abbahagytuk. A mai kor gyorsirami fejlődésében, amikor nemcsak az anyagi, de a szellemi világban is az előrehaladásnak nagyjelentőségű tényeivel állunk szemben, nem ringathatja a magyar nemzet magát olyan álomvilágban, hogy amit ki-munkálni kíván s amiért sóvárog minden magyar szíve, az pontos folytatása lesz annak, ami az összeomlás előtt volt. Mégis fennen hirdetjük Szent István államalkotó s azt megtartó és magas európai nivóra emelt gondolatait, amikor abban az eszmekörben fogunk a reformmunkálatokba, hogy az újjáépítendő Magyarország mindenki számára, aki itt él, a hazát jelentse, azt az otthont, amelyben egyenlő jogokkal és kötelességekkel rendelkezve, az elérhető legnagyobb emberi boldogsághoz juthat.

Ez a mi programunk a jövőre nézve és nekünk fel kell használnunk minden percünket az új, boldogabb s a szociális igazságosság szellemétől eltelt Magyarország felépítésére.

Ezek a gondolatok esendülnek ki gróf Teleki Pál husvétii cikkéből is. Amikor azt mondja a magyar miniszterelnök, hogy most ismét nagy európai feladat előtt állunk, a magyar nemzetnek is éreznie kell, — hogy az egész világ, de elsősorban Európa népei kellős közepében vannak egy nagy átalakulási korszaknak, amely, ha más megnyilvánulásokban is, mint például volt a népvándorlás, mégis lendületbe, mozgásba s minden reményünk szerint, fejlődésbe hozza a népeket.

A magyar nemzetnek e gyorsabban perdülő életformák között nem lehet lemaradnia. Az ország kapuit nem zárhatjuk le feltörhetetlen lakattal, hogy távol tartsuk szellemi és eszmei életünk kínai falaitól az új idők szellemi hullámverését. A magyar nemzet rendkívül éleslátással és bölcs mérsékléssel fogadta a történelmi idők minden korszakában a feltörő új eszmearamlatokat, amelyeket a saját rejtőlján át szűrve, ízig-veéig magyar gondolatokká finomította s ha a külső körülmények elébe gátat nem vetettek, a nép s a nemzet boldogítására használta fel azokat. S tette ezt oly módon, hogy az ősi magyar élet gyökereit soha el nem vágta a magyar talajon, történelmi múltjának s tradícióinak ózodus rengetegekben árdórtást nem végeztet, de az új idők rügveit szívesen oltotta be a régi törzs ágaiba. Ezek a gondolatok ébrednek bennünk most, amikor a miniszterelnök cikkét olvasva, a szentistváni gondolat mély értelmét boncolgatjuk. Magyarország számára ezekben a napokban legfőbb feladatot az támasztja, hogy tökéletesen tisztában legyünk az adott reális helyzettel.

Délibábos csalóképek, megvalósíthatatlan nagy ábrándok nem vezethetnek bennünket. Ha a sors kifürkészhetetlen akarata és a történelmi erők leküzdhetetlen következményeként a magyar nemzetnek az a sors adatott meg, hogy ezer esztendő múltával sem egységes nyelvű népközösség otthona a Kárpátok által koszorúzott földterület, hanem nyelvüket, népkulturájukat s népi szokásaikat őrző egyéb népek is élnek mellettünk s széttagoltságunk még a legtörzsközelebb magyarság között is fennáll vallási megosztottság tekintetében. Ezeket szem előtt

tartva a magyar nemzet jövő Magyarországépítési gondolatát azon a reális bázison valósíthatja meg csupán, amely az adott helyzetből önként fakad. Ehhez a gondolatnak keresztülviteléhez nem szükséges idegenből importálnunk gondolatokat. Kilencszáz esztendő óta szellemi kincsünk Szent István eszméje, amely minden itt élő népnek hazát, otthont és boldogulást biztosít. Bizonyára ezek a gondolatok vezették gróf Teleki Pál miniszterelnököt is akkor, amikor az új tavaszban egymás után kitérülő magyar ablakokról tett említést. Ennek a szellemi légáramlásnak át kell járnia minden magyar lelkét s így bátran foghatunk hozzá az új Magyarország felépítéséhez.

Meghalt a marólúgtól egy öngyilkos debreceni fiatal asszony, mert megverte a férje

Tragikus öngyilkosságot követett el szerdán délután Debrecenben Csontó Lajosné született Prohászka Irén, húsz éves fiatal asszony. A gyerekekasszony még a múlt év szeptemberében a különváltan élt a férjétől és a Zápolya-utca 4. szám alatti vállalt munkát, hogy valamiből fenntarthassa magát. Pár nappal ezelőtt az utcán összetalálkozott egyik férfi ismerősével és beszélgettek. Eszrevette ezt a férje, aki annyira dühbe jött, hogy az asszonyt megverte és kijelentette, hogy ki fogja utasítani Debrecen város területéről.

Csontó Lajosné ettől kezdve buskomor lett és elhatározta, hogy végig magával. Kedden délután bejáró helyén nagymennyiségű marólúgot ivott és a mentők eszméletlen állapotban kiszállították a belgyógyászati klinikára, ahol a leg gondosabb kezelés alá vették. Közben a fiatal asszony visszanyerte az eszméletét és ekkor mondotta el, hogy férje bánásmódja feletti elkeseredésében követte el tettét. Csakhamar ismét elvesztette eszméletét és már nem is tért magához s csütörtökön reggel kiszünetelt. Az esetről értesítették a debreceni királyi ügyészséget, amely megadta a temetési engedélyt, minthogy a nyomozás adatai szerint minden kétséget kizáróan öngyilkosság történt és büncselekmény nem forog fenn.

Szívenlőtte magát Biró Márton debreceni kereskedő, a Margit fürdő egykori igazgatója

Anyagi gondjai elől menekült a halálba

Csütörtökön reggel a Rákóczi-utca egyik esendes lakásában egy közismert debreceni kereskedő hányatott és gondokkal megterhelt életének utolsó fejezete zárult le. Hosszas belső lelki tusa után önkéntesen vetett véget életének.

Biró Márton, a Margit fürdő egykori igazgatója,

aki utóbb, mint a debreceni kereskedelmi életnek egyik nagyrahívott képviselője tette nevéét ismertté.

Reggel kilenc óra tájban, amikor egyedül maradt szobájában, hatlővetű forgópisztolyból golyót röpített szívébe, amely azonnal végeztet az 56 éves férfivel.

Biró Márton hosszú éveken keresztül mint igazgató vezette a nagy és virágzó debreceni Margit fürdőt. Az ő szerepe és közreműködése lendítette fel a fürdő üzemet. Majd hat évvel ezelőtt megszűnt a fürdő és új foglalkozás után nézett Biró igazgató is.

Megtakarított tőkájével rőtös és rövidarú üzletet nyitott, amely azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

Igy csakhamar be kellett csukni az üzletet is. Azóta teljes visszavonultságban élt Biró Márton családja körében. A sok csalódás és szenvedés közben próbára tette szervezeteit is. Évek óta tapasztalt

szívgyengesége erősödött, idegrendszere is gyengült.

úgyhogy valóságos buskomorság

vett erőt az idős férfiún. Ennek ellenére családja körében senki sem gondolt arra, hogy az öngyilkosság gondolatával foglalkozott volna. — Amúgy nagyobb volt tehát a megdöbbenés, amikor csütörtökön reggel eldőrdült Biró Márton kezében a halált okozó fegyverlövés.

Reggel a szokott időben ébredt fel a család. Biró Márton is, mint mindig, háziruhába öltözve leült az egyik szobában az ablakmélyedésben levő nagy fotelbe és a megszokott reggeli újságolvasásba mélyedt. Nemsokkal azután, hogy egyedül maradt a szobában, hatalmas fegyverdörrenés remegtette meg a lakást.

Felébredt, aki a szobában tartózkodott és Polonyi Maria nevű háztartási alkalmazottja, aki a konyhában foglalkozkodott, egyszerűen rohantak be abba a szobába, ahonnan a fegyverlövés hallatszott. A belépőket megrázó jelenet fogadta.

Biró Márton még mindig ott ült háziruhában, papucsban az ablakelötti fotelben, keze erőteljesen csüngött le és még mindig göröcsösen szorította a forgópisztolyt, amelyből csupán egy golyó hiányzott. Ezzel az egyetlen végeztet életével. Feje lehanyatlott a fotelben, hal melléből pedig ömlött a vér.

Felésege kétségbeesett reméléssel hívott segítséget. Megérkeztek a

T'szi köppenek
Esőkabátok
Viharkabátok
Kocsis köppenek
 nagy választéka a

Benyáts ÁRUHÁZ

mentők is, azonban már ekkor nem akadt dolguk. Biró Márton a revolverlövés után egy pillanat múlva már halott volt.

A rendőrségről azonnal bizottság szállott ki a Rákóczi-utca 29. szám alatti házba, ahol évek óta békés hangulatban élt Biró Márton családjával.

Megtalálta a rendőri bizottság azt a háromsoros búcsúlevelet is, amelyben Biró Márton kérte a hatóságokat, hogy feleségét kiméletesen értesítsék tettéről, testét pedig ne boncolják fel.

Lefoglalta a rendőrség azt a hatlővetű forgópisztolyt is, amelyben mindössze három golyó volt, ezek közül egyet lőtt csak ki az életunt volt igazgató, és ez az egy golyó véget is vetett bánatos életének.

Megállapította a rendőri vizsgálat azt is, hogy Biró Márton hat év óta súlyos anyagi gondokkal küzdött és ezt meg súlyosította egyre fokozódó szív és ideggyengesége is. Ez indította végzetes tettének elkövetésére.

A debreceni társadalmi és üzleti életben nagy megdöbbenéssel fogadták a volt igazgatónak és kereskedőnek tragikus hirtelenségű halálhírét.

Kóser húst kért egy bécsi zsidóasszony Debrecenből

Érdekes levél érkezett a napokban Debrecenbe, még pedig a város házára. A levél tartalma kérelem s nem kér kevesebbet, mint — egy darabka kóser húst.

A különleges sőt szokatlan kérés megtehető és érthető feltűnést keltett. Különösen az a tény, hogy a levelet — Bécsből írták.

Írója: Fröchlich Sára Emília (Malke), bécsi 64 éves zsidóasszony, aki a Scholz-gasseban lakik. Bécsben s aki levelében a következőket kéri:

Küldjenek neki egy darabka (stüekchen) kóserhúst, mert Bécsben nem tud hozzájutni. Viszont már nagyon megkívánta. A tréflit pedig még eddig nem tudta megszokni.

A levelet a debreceni Kultusz-gemeinde címére küldte, ami az ő felfogása szerint a zsidóhitközséget jelenti. Tévédösből a város kulturális ügyosztályára küldték a kéro levelet, ahol azonban nem tudtak mit csinálni a kéréssel, mert „kóserhús” segélyre még a városi szociális ügyosztálya sincsen berendezkedve.

A levél elkerült az idegenforgalmi hivatalhoz, majd onnan továbbították a zsidóhitközséghez, mint az egyedüli kompetens szervhez.

Valószínűleg, Fröchlich Malke, ha van rá lehetőség, megkapja a kóserhúst.

De egy kérdés mégis csak megmarad.

Miért pont Debrecenből kéri...

FIZESSEN ELŐ
A „DEBRECZENI UJSÁG”-RA!

Még mindig eszméletlen állapotban van az életunt fiatal leány, aki gázzal mérgezte meg magát

Teljes két nap óta élet-halál között, eszméletlen állapotban fekszik a belgyógyászati klinika különtermében Füge Margit debreceni háztartási alkalmazott, aki még kedden este, a Rákóczi-utca 11. számú házában, mielőtt egyedül maradt a lakásban, kinyitotta a konyhai gázcsoport és megmérgezte magát. Az öngyilkossági kísérletet a ház lakói csak későn vették észre, ekkorra már teljesen eszméletlen állapotban volt a 20 éves fiatal leány. Nyom-

ban a mentők segítségével kiszállították a belgyógyászati klinikára, ahol azóta több ízben oxigén bellegzéssel kísérletet meg, hogy az életunt Füge Margitot eszméletre térítsék, azonban minden eddigi kísérlet sikertelen maradt. Csütörtökön estig még mindig olyan súlyos állapotban volt az életunt lány, hogy ki sem lehetett hallgatni. Így eddig még teljes homály fedti, miért akart megválni ilyen fiatalon az életől.

Lilia d'Albore olasz hegedűművész nő április 19-én lép fel az Olasz Kulturintézet hangversenyén

Az Olasz Kulturintézet április hó 19-én, este 8 órai kezdettel rendezi ezidei tanév utolsó nagyszabású hangversenyét a Városi Zeneiskola hangversenytermében.

A kiváló művész nő a legtöbb európai fővárosban adott már hangversenyt és mindenütt az elismerés hangján írták hangversenyéről. Kiváló technikája és tisztes temperamentuma nagy tetszést aratott. Debrecen zenekedvelő közönségének

igen jó alkalom kínálkozik ezzel a hangversennyel, ugyanis a művész nő jól összeválogatott műsorral lép fel. Többek között műsorban van: Tartini: Az ördög trillája; Pizzetti: Három dal; Sammartini: Szerelmi dal; Paganini: A csengő. A rendezés megkönnyítése érdekében nagyon áldásos lenne, ha mindenki azonnal biztosítaná a helyét. Jegyeket lehet igényelni hétfő déli 12 óráig.

Tízévi fegyház egy csók miatt

Kiskunfélegyháza közelében, Pákapusztán, ifjú László János édesapjának házában táncmulatságot rendezett. Éjfél után meglehetősen emelkedett volt a hangulat. Az egyik legény, Mezei Péter Pál jókedvében hirtelen átkarolta az egyik csinos vendéglány derekát és pajzánul, tühkek szemeláttára megcsókolta.

A leány temperamentumosan kőpenteremteté Mezei Péter Pált, kit a fiúk és a leányok ezért kinevettek Mezei Péter Pál ettől kezdve izgága

kötekedő magatartást tanusított, — úgyhogy elrontotta a többiek mulatságát. Dühösen fenyegetőzött, — hogy rajta ne nevesse, mert ha valaki továbbra is kineveti, azt megöli.

A házigazda fia, László János, békítő szóval fordult barátjához, Mezei Péter Pálhoz, akit arra kért, hogy csillapodjon le, hiszen nem történt semmi baj. Mezei Péter Pál szó nélkül előrántotta hosszúnyelű bieszkáját, azzal mellbeszurta barátját, ifju

A függetlenségi nyilatkozat évfordulója

(1849 április 14.) Különösebb alkalmat ad ez emléksorok megírására az Egyetemi Nyomda kiadásában megjelent „Világostól Josephstadtig” e. jeles munka. Nagyváradit jogakadémiai tanár, a halálra, majd tizenötévi várfogságra ítélt Földy János naplója. Balassa Imre gondos szerkesztésében a magyar könyvbarátok részére adta ki az egyetemi nyomda. A könyvnek történelmi becsé, tartalmi értéke, magyar lelkiségi szépsége, ártatlanul szenvedők mártírsága, felvilágosító ereje, — egyaránt páratlanul hatók a közvélemény kialakulására.

A szerző, naplóról, hét esztendőit töltött rabságban. Magyaros jellemére Petrovits-Petőfi lelkénységére illik. Szepesváralján született 1811 március 3-án. Családi neve: Neupauer. Irói neve: Szepesváry. 1839-ben lett Nagyváradon jogakadémiai tanár. Innen bucsolták rabságba. A pesti Újépületben, a morvai Olmitzban, a cseh Josephstadlban szenvedett fogságáról írott naplója ma legkedvesebb olvasmányuk a szemlélő lelkének.

Debrecenre és Könyves Tóth Mihály lelkészre többször hivatkozik. Sok ártatlanul raboskodó szenvedéséről van

füljegyzése. Borsi-Neumann József, békeszerető bieskei papról (versei miatt ítélték halálra, majd húszévi rabságra) írja: „három hete csak imádkozik és nem beszél senkibe.” Földy János rabságról sok érdekes adatot sorol fel a könyv végén Balassa Imre, a naplótörzsek közreadója. Borsiról igen érdekes események: Haynau a hadbíró erőszakoskodására kegyelmezett meg neki (Köszüth Hírlapjának volt dolgozójára: nagy bűn volt), de azután ráírta az ítélet hátlapjára: „Ha ezt az embert agyonlőtték volna, nem terhelné az államot. Az állam nem köteles öt húsz évig ingyen eltartani.” Haynau rendelkezéséből: Borsí saját költségén raboskodott. Nemeslelkűségére jellemző adat: szilvái származású tanító fia. Harmincegy éves korában tanult meg magyarul s a leglelkesebb magyar lett belőle.

Ambrus János helyére Bobory Károly ceglédi plébános szállásolták át. (Tizenöt év vashán.)

— Ti pajtasaim legalább tudjátok — szól bemutatkozaskor Bobory — miért vagyok itt, de én Isten bizony — nem tudom.

Mennyi ész, tehetség, jószág, szeretet, jótét volt a josephstadli vártümlőben eltemetve! József nádor Bécsben kegyvesztett volt, azért, mert a magyarsággal érezett. Mária Borotnya nádnorné panasolta: „Mi magyarok nagyon hátra va-

László Jánost, aki nyomban meghalt.

A kecskeméti törvényszék számdékos emberölés büntette miatt vonta felelősségre Mezei Péter Pált és nyolcévi fegyházra ítélte. A budapesti királyi tábla ezt az ítéletet helybenhagyta.

A királyi Kúria Bolla-tanácsa

előtt tárgyalták a bejelentett semmisségi panaszokat. Dr. Kéler Béla kir. koronabíróhelyettes felszólalása során az alsóbíróságok által kiszabott büntetést túl enyhének jelentette ki és kérte annak súlyosbítását.

A kir. Kúria ez alapon Mezei Péter Pál büntetését tízévi fegyházra emelte fel.

Májusban még erősebb ütemben indul meg a magyar filmgyártás

A szüzsékeresés ismét megindult a magyar filmfronton, miután lassan elkezdődnek a jövő szezon előkészületei. A magyar filmeket ugyanis májusban kezdik el erősebb ütemben gyártani, hogy az augusztus elején meginduló új szezonban már készen álljanak. Egy film elkészítése pedig, beleértve a felvételek után történő vágási, szinkronizálási, laboratóriumi munkákat, legjobb esetben két hónap. Most kezdődik tehát a szüzsévasárlás erősebb tempóban.

Ezen a héten Lévy Béla, az ismert filmproducer vásárolta meg Csalló Kálmán „Fűszer és esemege” című darabját és alkuszik a „Havas napok” Hunyady-darabra is. Az Eco filmvállalat valószínűleg megfilmesíti a „Debrecenbe

kéne menni” című Farkas-operettet, mivel eddig már két Farkas-operettet vitt filmre, a lezbehett „Három testvér” pedig Maly és Kabos kivándorlása küvelkezésében most nem tudja megcsinálni. A Phöbus filmvállalat Tamás István „Aranyhal” című darabját szerezte meg, amely „100%-os szerelem” címmel regényalakban is megjelent és ez lesz a film címe is. A Hamza-film az öreg Szuhaynak, azaz zalai Szalay Lászlónak „Zörgessetek” című regényét filmesíti meg „Futóhomok” címmel. A regény tudvaleg a Cegléd-Körösvidek településéről szól. A Prizma-film „Mária két éjszakája” című eredeti filmszüzseről tárgyal. Szóval erőteljesen megindult a munka napsütötte tavaszi fronton.

A kikoszarozott legény borzalmas bosszúja

Sósavval locsolta le a hűtlen leányt, aki egyik szemére megvakult

Megdöbbenő szerelmi dráma áldozatát szállították be a múlt nap délután a kispárdai kórházba. Ferkó Ilonának, az egyik környékbeli falu legszebb leányának tette a szépet Boros István gazdalegény. A fiú egyre hevesebben udvarolt és néhány nappal ezelőtt megkérte Ferkó Ilona kezét abban a reményben, — hogy husvétkor már meg is tartják a kézfogót. Ferkó Ilona azonban kocsarat adott Boros Istvánnak, aki lát-szólag bele is nyugodott ebbe.

Boros azonban bosszút esküdött Ferkó Ilona ellen, ha már az övé nem lesz, másé se legyen.

A múlt nap a kora délutáni órákban megjelent Ferkó Ilona szüleitnek udvarán. Bent javában mulatgatót a locsolózásra összegyűlt fiatalok. Boros István beüzent, hogy

Ferkó Ilona jöjjön ki, mert be akarja bizonyítani, hogy nem haragszik rá és meg akarja locsolni. A leány mit sem sejtve, gyanútlanul kijött, és amikor a fiú közelébe ért, Boros István előkapta a kabátja alá rejtett üveget és annak tartalmával szembeöntötte a szerencsétlen leányt. Az üvegből az ártatlan rózsavíz helyett sósav volt.

Ferkó Ilona jankajlásaira kiszaladtak a házheliek és nyomban orvost hívtak, akinek intézkedésére Ferkó Ilonát beszállították Kispárdára.

A leány állapota rendkívül súlyos és nincs kizárva, hogy egyik szemét elfogja veszíteni. Boros István tette után elmenekült. Kézrekerítésére megindult a nyomozás.

gyunk szorítva és mostoha gyermekek gyanánt bántak velünk.”

Toadji olasz ruhák hűsvéti csomag érkezett. Felbontották. A süteményből pénz és levelek hullottak ki. Lett erre parancskiadás német és magyar nyelven: ezentúl minden külföldi szigorúan megvizsgálják és az élelmeiket is szétarabolják. Miért? Szigorított büntetés kiszabásáért! Az embertelen bánásmód miatt lett elborult elméjű Szilágyi Soma. Ronesként boesátották haza felesége és kilenc gyermeke közé. A hiéna fajzatú zabi gyermekből lett Haynautól ugyan mit is várhatott a magyar élet? Ártatlanokat bucsoltak rabságra, bitóra, verpadra. És a vérszopó hiénát magyar földön bántódás nem érte. Birtoktulajonos lett. Talán pirult a lelkiismerete előtt, vagy Isten különös intézkedése folytán külföldre ment. Londonban véresre verték a sörcsarnokban. Brüsszelben, Párisban hasonló sors érte. Rendőrök mentették meg mindenik helyen próbék bőrét.

Szomorú hely Földy naplójában a magyar származású parancsnokokról tett füljegyzése.

A bécsi kriminál-gericht cellájában élte át karácsony napját. Magyar a magyarhoz sokkal gonoszabb. Dürva kérdésekkel bántalmazta a hazáját szerető legyokat.

— Hogy hívják? — Rapatek a szemébe pénz és szó! — Igen csodálom, ke-

hogy ön nem ismer. Hiszen a munkácsit ütköztem úgy elpáholtam önt és seregét, hogy Galicába vitte az irháját.

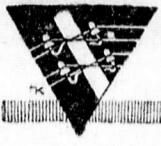
Barkó elvörösödött. Semmit sem felelt. Ez a Földytől származó heiklatás jellemző adata a jellemes és jellemtelen életformára.

Szegény Földy 1856-ban hét évi rabság után hazajött: állástalan lett. Egykori tanítványai irodájában Kassán, Eperjesen, Sátorlajuhelyen dolgozgatott. Míg végre hr. Eötvös József miniszter 1868-ban munkatársául hívta és kinevezte Bihar vármegyébe első kir. tanfelügyelőnek: elhelt nemes hivatásnak nagy igyekezettel. De felejtette-e a rabságot? — Fölcsérelte ügyvédi, orvosi, jogtanári állását a tanfelügyelőivel.

A múlt század közepén Debrecen a „Debreceni kormány” (Földynél) kormányzóválasztó, függetlenségi nyilatkozatot kiadó országgyűlés székhelye volt. A bécsi kamarilla: királyt, nádort internált. Az 1848 április 11-ike bántotta önézetét, amelynek híjával volt. Szított nemzetiségi háborút a nemzet ellen. A metternichi gégős kormányzat a dualismus megbuktatásához vezette a monarchiát, honnan a megsemmisülésbe zuhant.

Új magyar élet sarjadzik a romok felett. A „Debreceni kormány” szellemét, munkabírásra telít a magyar lelkeket.

BÖKÉNYI DANIEL

HIREK

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy Isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Rendőrség telefonszáma: 20-45.
Mentők telefonszáma: 0-4.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:

„Nap”, Tolnay Imre, Piac-u. 1. Telefon: 27-73. — „Muraközy”, Preiser Ernő, Piac-u. 72. Telefon: 13-30. — „Aranyegyszarvú”, Grósz Nagy Ferenc, Kossuth-u. 8. Telefon: 34-96. — „Arany János”, Bozók György, Csapó-u. 66. Telefon: 11-78. — „Mátyás király”, Papp Gyula, Nyilastelep, Vámospécsi-út 16. Telefon: 13-83.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:

Hazánkba tengeri eredetű meleg levegő áramlott és a mai nap folyamán a magyar medencét elérte. Az itt felhalmozódott hűvösebb levegővel találkozva, felhősödést, majd a Dunántúlon kisebb lecsapódásokat okozott.

PROGNOZIS: Gyenge nyugati szél, változó felhőzet. Néhány helyen záporos, esetleg zivatar. Az éjszakai lehűlés már a talajmentén sem éri el a fagyponthoz. A nappali hőmérséklet alig változik.

— **József főherceg Ersekújvárott.** A Légoltalmi Liga ersekújvári csoportja április 23-án tartja alakuló ülését. A közgyűlésen József főherceg személyesen megjelenik. Most dolgoznak a méltó fogadtatás programján. A vasárnap délután Ersekújvárra érkező főherceget a város bejáratánál Ólvedi János h. városbíró fogja fogadni, az Arany Oroszán előtt pedig, ahol az alakuló közgyűlést tartják, a polgári és katonai hatóságok üdvözlik a város magas vendégét. A közgyűlésen Jaross Vilmos főispán fog elnökölni, míg a Liga rendeltetését vitéz Temessy Iván altábornagy fogja ismertetni.

— **A Református Iskolaszék** felhívja az egyház valamennyi tantervét, hogy április 15-én, szombaton reggel 8 órakor az ipariskolában tartandó pedagógiai szemináriumon jelenjenek meg. Egyben felkéri a szülőket, hogy gyermekeiket valamennyi református iskolába április 17-én, hétfőn reggel 8 órára küldjék fel.

— **A MANSZ.** vasúti csoportja pénteken, 14-én délután 5 órakor választmányi gyűlést tart. Téma: közgyűlés előkészítése.

— **A Magyar Vörös Kereszt Egyesület** Debreceni városi választmánya értesíti mindazokat a hölgyeket, kik a kisegítő ápolónői tanfolyamon részt vettek, hogy igazolványukat a Vörös Kereszt Egyesület főorvosánál (Dr. Jánossy, Piac-u. 40. I. emelet) bármely hétköznapon 3-4-ig átvehetik.

— **A HONSZ.** meghívója. A HONSZ. Hajdúvármegyei és Debreceni csoportja április 30-án délután 3 órakor a HONSZ. székházban, Kossuth-utca 43. sz. alatt rendezésű közgyűlést tart, határozatképtelenség esetén a közgyűlést ugyanott május hó 14-én, vasárnap délután 3 órakor fogjuk megtartani. A közgyűlésen csak azok az indítványok tárgyalhatók, amelyek a közgyűlés előtt legalább 8 nappal írásban beadattak. A közgyűlésen minden egyes tag részt vehet, de jogait csak az gyakorolhatja, — vagyis csak az szólalhat fel és csak az szavazhat — aki tagdíjával egy éven túl hátralékban nincsen. Előnökség.

Hirtelen elhunyt F. Varga Lajos,

a debreceni református egyházmegye volt esperese

Nagy veszteség érte szerdán a debreceni református egyházmegyét. Egy olyan munkás tagja dőlt ki az élők sorából, akinek minden ténykedése, életének minden megnyilvánulása az egyház érdekeinek szolgálatában állott. Április 12-én, 84 éves korában, Karcagon hirtelen elhunyt F. Varga Lajos nagyrabíbeli lelkész, a debreceni egyházmegye volt esperese.

F. Varga Lajos életében tevékeny és buzgó munkásságot fejtett ki az egyházban. Egyházi elfoglaltsága mellett értékes irodalmi munkássággal gazdagította életét. Különösen nagy feltűnést keltettek egyházi vonatkozású tanulmányai. Gyönyörű és feledhetetlen imádságot is írt, s ezenkívül nagy sikert aratott költeményeivel.

Egészen az utóbbi időkig résztvevett az egyház munkájában és az Isten is jó erőt, egészséget adott neki ehhez. Éppen ezért nagy megdöbbenést és általános részvételt keltett F. Varga Lajos hirtelen halála. Elhunyt a pótolhatatlan vesztesége a debreceni egyházmegyének. Temetése Karcagon lesz.

Temetése Karcagon lesz.

A vőlegénye halála miatt lett öngyilkos a Dohánygyár melletti vonatgázolás áldozata

A rendőri vizsgálat teljesen tisztázta az öngyilkosság részleteit

Részletesen beszámoltunk arról a borzalmas öngyilkosságról, amely kedden este történt a Dohánygyár melletti vasúti nagyhid alatt. Nagy Irén Rakovszky-utca 1. szám alatt lakó 24 éves bejárónő öngyilkossági szándékából a sinautóbusz elé vetette magát, amely kettészelte a törzsét, feje és végtagjai is összeroncsolódtak, úgyhogy a szerencsétlen leány a helyszínen meghalt.

A nyomban bevezetett rendőri vizsgálat vezetője dr. Csige Sándor kapitány az öngyilkosság óta több kihallgatást végzett az öngyilkosság okának és egyéb részleteinek tisztázása végett.

A vizsgálat esütőtörökön teljes befejezést nyert. A tanúk kihallgatása és a vizsgálat adatai megegyeznek abban, hogy

Nagy Irén nem véletlen szerencsétlenség áldozata lett, hanem öngyilkosságát követett el.

Valószínűleg tudott arról, hogy a késő esti órában, fél 9 óra tájban halad át a hid alatt a sinautó. Ezért néhány perccel a katasztrófa bekövetkezése előtt megérkezett a színhelyre, majd ott elbujva várakozott és amikor közeledett a vonat, elődobta magát, amely abban a pillanatban darabokra szaggatta.

Nagy Irén Ujlaki Jolánával együtt albérletben lakott a Rakovszky-utcai lakásban. Lakótársa szerint kétséget kizáróan napok óta öngyilkossági gondolatokkal foglalkozott az életunt leány.

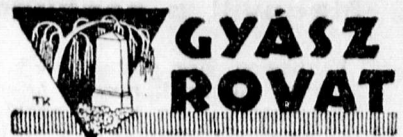
Elmondotta, hogy jó ismeretségbe volt egy Imre nevű katonai tizedessel, aki nemsokára is akarta venni Nagy Irént. Azonban a tragikus véletlen úgy hozta, hogy a katonát a kárpátaljai megszállás alkalmával életét vesztette. Ettől kezdve Nagy Irén különösen elkedvetlenedett és állandóan hangzott, hogy nem éli túl vőlegénye elvesztését.

A husvéti ünnepekre Sárádon lakó szüleinek és hét testvérének egy nagyobb csomagot küldött, benne a saját fényképével. Ezt azért küldte, hogy legalább a fényképét lássák odahaza, ha már ő nem is megy. Azt azonban nem írta meg, hogy ez az utolsó levele és ajándéka.

Arra a feltevésre, hogy véletlen szerencsétlenség áldozata lett volna Nagy Irén, az adott okot, hogy ismerősei tudtak arról, hogy a Homokkertben volt Nagy Irén varrónője, akihez főleg az esti órákban járt, amikor a napi munkáját befejezte. Ezen az estén azonban nem volt a varrónőnél, sőt nem is volt szándékában odamenni. Így tehát ez a feltevés teljesen megdőlt és beigazolódott, hogy a szerencsétlen sorsú fiatal leány vőlegénye utáni bánatában önmaga vetett véget életének.

— **A megásott sírgödörbe zuhant és meghalt egy nyolcéves kisleány.** Szatmárról jelentik: Szatmárhegy községben Fehér Antal gazdálkodó nyolcéves Ida nevű kisleánya többmagával a falu temetőjében játszadozott. A gyerekek egy frissen megásott nyitott sír körül szaladgáltak. A sír mellé, már oda volt rögzítve a fejfa is. Szaladgálás közben a kis Fehér Ida elesészt és beleesett a nyitott sírgödörbe. A következő pillanatban a sír szélén megrögzített nehéz fejfa is a mélységbe zuhant és a gyerek fejére esett. A vastag fejfa teljesen szétrombolta a kisleány fejét. A szerencsétlen gyermek szörnyethalt.

— **A Pesti Tőzsde új számában** Pintér László orsz. képviselő, vitéz Bornemisza Félix, Just Emil, Babay József, Magyar Miklós és mások írtak cikket. Érdekes építkezési információk, ipari hírek, textil, biztosítási, vegyészeti, vidéki híreket rovatok egészítik ki a kitűnően sikerült új számot.

GYÁSZROVAT

ELHUNYT URASSZONY

Gáthy Bálintné, Lázár Izabella királyi főügyész-helyettes özvegye 65 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután félnégy órakor lesz a Köztemető díszterméből a római katolikus egyházi beszentelés után. Lakás: József kir. herceg-u. 8. szám. Nagy és kiterjedt rokonsága gyászolja. A temetést Csurka „Kegyelet” temetkezési vállalat Dégenfeld-tér 2. sz. rendezi.

Madarasi Juliska csecsemő elhunyt. Temetése pénteken délután 2 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából református szertartás szerint ima után. Lakás: Ur-rétje-u. 50. szám. Csurka „Kegyelet” temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. sz. végzi.

Hegedűs Andrásné szül. Czégény Etelka élete 58. évében elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a III-as teremből református egyház szertartása szerint tartandó ima után. Gyászolja: bána-tos férje és leánya. Csurka „Kegyelet” temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér 2. sz., rendezi.

Nagy Kálmánné szül. Szilágyi Mária 29 éves korában Mátészalkán elhunyt. Temetése pénteken délután öt órakor lesz a debreceni Köztemető díszravatalozójából a református egyház szertartása szerint. Gebauer cég rendezi.

Özv. Szigeti Gáborné szül. Szabó Sára 76 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután három órakor lesz a Köztemető 2. a. számú ravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Andaházy-utca 6. Gebauer cég rendezi.

Nagy Irén életének 19. évében elhunyt. Temetése péntek délután 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából a református egyház szertartása szerint. Temetését Fehértói vállalat rendezi.

Rácz István 7 hetes gyermek temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztemető III. sz. ravatalozó terméből ref. szertartással. Lakás: Bocskai bérház II. Pusztai temetkezési intézet.

Csontó Lajosné szül. Prohászka Irén 20. évében elhunyt. Temetése ma délután egyneked 5 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából. Temetését Bartha vállalat végzi.

Gyászbeszéd alkalmával bizalommal forduljon Fehértói Dániel temetkezési vállalatához, Dégenfeld-tér 4. szám. — telefon 11-85. — hol áralánlatlan díjmentesen szolgálnak.

CSURKA „KEGYELET” TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, Dégenfeld-tér 2. szám. Alapítási év 1905. A debreceni Tisza István tudományegyetemi klinikák szállítója. Telefon: üzleti 23-81, telep és lakás 11-90. szám.

Temetéseket és exhumálásokat legszolidabb árban Bartha temetkezési vállalat végzi. Püspöki palota.

Dankó temetkezési vállalat, Sas-utca 3., Kossuth-u. 6., (telefon nap-pal 23-22, éjjel 30-66) temet, szállít, exhumál. Kérem ajánlatot kérni és ezáltal meggyőződni oleő árairól. Kényelmes fizetési feltételek.

— **A patkolókovács foghúzásának szomorú következménye.** Máté János virányostanyai lakos fájós fogát patkolókovács sógorával húzatta ki, hogy súlyos fájdalmaitól mihamarabb megszabaduljon. A foghúzásnak azonban szomorú következménye lett. Máté János olyan súlyos vérmérgezést kapott, hogy életveszélyes állapotban szállították be a nyíregyházi Erzsébet-kórházba. A kuruzsló foghúzó ellen megindult az eljárás.

Megnyitott a népfürdő

A hirtelen jóra fordult időjárás sok ezer embernek hozott örömet Debrecenben. Mert a melegebben tűző napsugár nemcsak a bimbókat pattantotta virággá, nemcsak a fákat borította halvány zöld fátyollal, hanem megnyitotta a strandfürdők kapuit is. Csütörtökön reggel kinyitották a debreceni népfürdő ajtajait is, teleengedték a medencéket vízzel. A megnyitott fürdőnek már az első napon nagy sikere volt s habár az idő nem éppen kedvezett a strandolásra, sokan keresték fel.

A nagyerdői strandfürdő medencéi még száraz betonnal ásitának az égre, de már itt is kimerészkedett nagyon sok ember, hogy kint a szabad levegőn élvezhesse a gyógyító, egészséges napfényt.

Remélhető, hogy rövid időn belül, ha jobban felmelegedik a levegő, a nagyerdői strandfürdő kapui is megnyílnak és megindul Debrecenben a strandélet.

— Gyomor-, bél-, vese-, máj és epehólyagbetegek szívesen isznak reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet mert annak hashajtó hatása gyors és biztos, igen enyhe s ezért nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát.

— Autóhaleset érte az ungvári járás főszolgabíróját. Kőszörüs Károlyt, az ungvári járás főszolgabíróját autószerencsétlenség érte. — Egry György szolgabíró társaságában hivatalos ügyből kifolyólag Nagydobrony községbe utazott, az autó belborult és utasait maga alá temette. Kőszörüs Károly főszolgabíró kártérítést és zúzódsásokat. Egry György szolgabíró kisebb zúzódsásokat szenvedett. A főszolgabíró az ungvári kórházba szállították, ahol gipszbe rakták.

— Milliomos egy napig — az angol bank nem fizet! Eseményekben gazdag színházi hét áll a Színházi Magazin e heti anyagának középpontjában. Az Operaház remek Faust-reprize, a Városi Színház szellemes „Orpheus a pokolban” előadása, a Víg-színház és a Pesti Színház új bemutatói érdekes eseményei voltak a húsvéti hétnek. De a színházi beszámolók túl terjednek e héten Magyarország határain és magukba foglalják Páris is. Bethlen Margit grófnő eredeti párisi színházi levele, Zsigray Julianna cikke, Ignácz Rózsa színházi magazinja, Egyed Zoltán brioni-i levele külön érdekességei a Színházi Magazin új számának. Szindarabmelléklet Stella Adorján és Békeffy István kitűnő vigjátéka: „Az Angol Bank nem fizet” folytatásos regény: „Pármái Ibolyák” a háborús évek színházi és főúri világába vezeti az olvasót. Kézimunka, kottamelléklet, viccmagazin, film-, divat-, konyharovatok, színes sporttudósítás a húsvéti nagy küzdelmekről, 10.000 pengős rejtélypályázat és külön gyermekujáság tartalmak az új számot, mely új pályázatában módot ad arra, hogy egy hölgy- és egy férfiolvasója millióssá lehessen egy napig.

Olcsó lakásra nincs gondja, ha megszáll a METROPOLE-ba!

Pesten, VII., Rákóczi-út 58.

Kényelmes, meleg-folyóvízes, telefonos szobák P 5.—től

Remek konyhával, válogatott fajborokkal, hangulatos cigányzenével várja kedves vendégeit a volt miskolci

DÖCZÖGÖ.

Meleghangú köszönőlevelet kapott a debreceni Kálvinista Templomegyesület a Felvidékre küldött adományokért

Ismeretes, hogy a debreceni Kálvinista Templomegyesület a felvidéki szegénysorsú inségesekhez nagyobb mennyiségű adományt juttatott el az ottani lelkipásztorok útján.

Az adományokért a napokban Gönczi Gábor felvidéki református lelkész meleghangú köszönőlevelet küldött a Kálvinista Templomegyesület elnöknőjéhez, Balogh Istvánnéhoz.

Az adományok között nagymennyiségű leánykaruhák, fiú fehérneműk voltak és ugyanakkor nagyobb

mennyiségű liszt- és szalonna-adományt is eljuttattak a Felvidékre.

A dícséretreméltó adományhoz hozzájárultak: Mike Jánosné, Zöld Jánosné, Gyarmathy Istvánné, Bőszörményi Pálné, Polgári Miklósné, Balogh Istvánné, Polgári Istvánné, Polgári Andrásné.

A Kálvinista Templomegyesület ezzel a küldeményével nagyban hozzájárult a visszatért Felvidék megsegítéséhez és példaadó cselekedetükkel követendő tettet műveltek.

Vasárnap lesz a Werbőczy Bajtársi Egyesület tárgysorsjátékának húzása

A debreceni jogászok Werbőczy Bajtársi Egyesületének rendezésében lebonyolításra kerülő jótékony célú Turul-tárgysorsjáték mind nagyobb érdeklődés mellett közeledik a húzás időpontja felé. Az értékes és izléses nyeremények egész nap megtekinthetők a Debreceni Újság-Hajdúföld szerkesztőségének kirakataiban. A közönség a gyönyörű holmikkal zsufolt két kirakat láttán szinte megrohamozta sorsjegyekért a szerkesztőséget. Már csak néhány száz sorsjegy áll a közönség rendelkezésére a Debreceni Újság szerkesztőségében és a Bura sorsjegytárujában.

A húzás április 16-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Vitézi

Székházban. (Bethlen-u.) A sorsolás díszlátározás keretében, rövid műsor kíséretében fog lezajlani. Megnyitóbeszédet dr. Farkas Károly Werbőczy B. E. e. i. vezér mond, a műsor keretében fellépnek: az Egyetemi Zenekar vonósnégyese, Márkus Lajos színművész, a Szépművészeti Társulat énekét kíséri Magyar Gyuszi tb. regős és cigányzenekara, továbbá Thuróczy György törzsfő szavalattal.

Tekintettel arra, hogy a húzás meglehetősen hosszú időt vesz igénybe, a rendezőség ezúton hívja fel az érdeklődő közönség figyelmét a pontos megjelenésre, mivel a díszlátározás a jelzett időpontban pontosan fog kezdődni.

Séta az épülő Budapesti Nemzetközi Vásár területén

Budapestről jelentő tudósítónk: Két hét múlva, április 28-án nyílik meg az idei Budapesti Nemzetközi Vásár. Egész Budapest tudja már, hogy a nehéz gazdasági viszonyok ellenére is közel kétszeresére nőtt tavaly óta ez az intézmény, területében is, de meg jelentőségében is. A Városligetben, amely évtizedek óta ad helyet a Nemzetközi Vásárnak, lézasan folyik már az építkezés munkája. Már felhúzták a hatalmas kiállítási csarnok falait, tető alá került már rengeteg pavillon. A megnyitás napjára a maga helyén lesz minden a legutolsó szögig és a legkisebb tárgyjegig. Igaz, hogy csaknem éjjel-nappal folyik a munka és a rendezőség kérésére a hatóságok még a vasárnapi munkát is megengedték.

A vásárterület közepén már épül a kereső antennatorony, amelynek

harminchat méter magas tője megszire kiemelkedik a vásár minden épületén, a Városliget minden fáján de az Iparcsarnok óriási kupoláján is. Már rakják a színeket az impozáns pavilonok falaira, már húzzák fel az elkészült épületekre a lobo-gókat, a nemzetek pavillonján pedig már egész záslóerdő leng, hirdető nyög milyen sok külföldi ország hozza majd el ide a maga értékeit.

A főkapu is ott tornyosul már az ég felé. Ez magába véve is külön szennáció látványosság, hiszen alumíniumból készült az egész. Még így a félig kész városból is a szennációk egész tömege köszönti az érdeklődőt. Persze, Budapest különös szeretettel figyeli ezt a munkát számlálja a napokat a megnyitásig és készül a vendégek fogadására, szeretettel várva mindenkit.

Mulatás után kipróbálták az új motorkerékpárt

Eredmény: egy koponyaalapi törés és egy könnyebb sebesült

Nádasy László 26 éves nyiregyházi motorszerelő néhány nappal ezelőtt vásárolt egy motorkerékpárt. Galasz Antal gépkezelővel, legjobb barátjával együtt akarták az új motorkerékpárt kipróbálni. Előzőleg azonban nagy áldomást ittak, azután mentek a „próbaútra.”

A Tokaj felé vezető kitűnő országúton száguldott két utasával a motorkerékpár. Rakamazig eljutottak minden baj nélkül. Itt leszálltak és betértek egy kocsmába és

tovább ittak. Az éjjeli órákban azután elhatározták, hogy tovább folytatják a próbautat, elmennek Tokajba, Tokajig azonban már nem jutottak el, mert Rakamaz és Tokaj közötti útvonalon szerencsétlenül jártak.

Nekihajtottak egy útszéli fának és mindketten hatalmas ivben lerepültek a motorkerékpárról. A motorkerékpárt Galasz vezette, ő szenvedte a súlyosabb sérülést, eszméletlenül állapotban, koponyaalapi tö-

réssel szállították a nyiregyházi Erzsébet kórházba. Nádasy László aránylag könnyebb sebesüléssel úszta meg a „próbaútát, láb- és fejsérülése néhány napon rendbe jön.

Galasz Antalt, a motor vezetőjét kihallgatni nem lehetett, mert eszméletlenül fekszik a kórházban, Nádasy László meg csak arra emlékszik, hogy motorozott és az úttesten ébredt fel. De hogy hogyan került oda, hol borultak fel, arra egyáltalán nem emlékszik. A motorkerékpárszerencsétlenség ügyében a nyomozás megindult.

Egy debreceni urileány a Dunába ölte magát

Budapest, április 13. MOT: Ma este az újpésti összekötőhíd járókelői arra lettek figyelmesek, hogy egy fiatal leány izgatottan viselkedik a hídon, majd mielőtt bárki megakadályozta volna, a vízbe vetette magát. A hídnál lévő őrvények pillanatok alatt elnyelték a szerencsétlen öngyilkos leányt s az újpésti motoros mentőőrség már csak a víz színén úszó rethkült talála meg. A kórházban talált MÁV arcképes igazolványból megállapították, hogy az öngyilkos leány Király Lenke 20 éves háztartásbeli, egy debreceni MÁV főtisztviselő leánya. A budapesti főkapitányság útján a debreceni rendőrség értesítette a családot. A vizsgálatot megindították annak megállapítására, mi lehetett az öngyilkosság oka.

GERALDIN KIRÁLYNÉ TUL VAN A VÁLSÁGON

Páris, április 13. MTI: A Paris Soir athéni tudósítója szerint Geraldine királyné kezelő orvosai kijelentették, hogy a beteg túlvan a válságon és életét nem fenyegeti veszély. A királyné ma délután hosszasan beszélt férjével. A királyi párt egyébként csaknem lehetetlen megközelíteni. A görög hatóságok szigorú katonai őrizet alatt tartják azt az épületet, ahol Zog király és felesége megszállt.

ELENK ÉLET A MAGYAR ÉLET PÁRTBAN

Budapest, április 13. A Magyar Élet Pártja a húsvéti ünnepek után esütőkön tartotta első pártnapját, amelyen a párt tagjai igen nagy számban vettek részt s élénk eszmecsere folytattak. A kormány tagjai közül jelen voltak Teleki Mihály gróf, Reményi-Sehneller Lajos és Tasnádi Nagy András miniszterek. Ott volt Darányi Kálmán, Inrédy Béla, Rácz Jenő ny. miniszter, Türos Tibor és Kölesy Istvan. Kilenc óra tájban megérkezett gróf Teleki Pál miniszterelnök. Thuránszky László sajtófőnök és Ince Péter miniszteri osztálytanácsos kíséretében. A miniszterelnök résztvett a pártvacsorán és sokáig elbeszélgetett a párt megjelent tagjaival.

— A tábla helyben hagyta a „betyárkolbászos” hentes három és féltévi fegyházbüntetését. Budapestről jelentik: A szolnoki törvényszék néhány hónappal ezelőtt folytatólagosan elkövetett közegészségügyi bűntett miatt háromévi és hathónapi fegyházra és ötezer pengő pénzbüntetésre ítélte Vig Kálmán szolnoki hentesmestert, aki szolnoki főüzletében romlott, penészes, ferges húsból készült „betyárkolbászt” hozott forgalomba, amittől több mint százan súlyosan megbetegedtek. Vig Kálmán feleségét hat hónapi börtönrre és ezer pengő pénzbüntetésre, Fehér József kénthőnap fogházra ítélte a törvényszék, de az utóbbi büntetését háromévi próbaidőre felfüggesztette. Szerdán és csütörtökön Messik Lajos táblabíró, az ügy előadója egész délután ismertette az ügy iratait. A perbeszédék elhangzása után a tábla az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta. Fehér József büntetése már a törvényszék előtt jogerőssé vált, úgyhogy az ügyével a tábla már nem is foglalkozott. A Vig-házaspár ügyében pedig a kúria mondja ki az utolsó szót.

Göring ma érkezik Rómába

Róma, április 13. Hivatalos olasz jelentés szerint Göring vezértábornagy és felesége péntek este 8 órakor érkeznek Rómába. Göring szombaton és vasárnap hivatalos látogatáson Rómában fog tartózkodni és több megbeszélést folytat majd Mussolinival és Glanóval. Az olasz király és császárs is fogadja Göringet és reggeltől ad társulatára.

színház

A színházi iroda jelenti: A színház ismét kedvez a közönségnek:

KETTEN EGY JEGGYEL.

Dia...

Diadal...

Diadalmasszony

NEMENYI LILIVEL

aki káprázatosan szép táncot mutat be.

Szombaton prömierbérlet 25. sz. és szombati bérlet 20. sz. együtt

Mézeskalács

Remek díszletek és rendezés! **30%-os kedvezményes jeggyel** járhat színházba mindenki, ha szelvényt kér a földszinti titkári irodában.

Mozi műsor

Hungária: Zaza.
Vígsház: Jezábel.
Apoló: A bor.

Szombaton: **LORD NELSON GYŐZELME**
Vasárnap: (Tyron Power.)
100 FERFI, 1 KISLÁNY.
(Deanna Durbin.)

TESTEDZÉS

Győzni akar a Bocskay a Budafok ellen

Jól sikerült a csütörtöki edzés

A Bocskay hosszú idő óta nem győzött Debrecenben, sőt még pontot sem szerzett. A debreceni együttes csütörtökön délután Palotás István edző-játékos vezetésével a DEAC ellen tartott kétkapus edzést. Öröndetes jelenség, hogy az ötösfogat játéka hétről-hétre javul és ez a javulás gólokban mutatkozik. A csütörtöki edzőmérkőzést egyébként a Bocskay Takács, Békési, Nádas, Pocsay és Kertes nélkül 8:0 arányban nyerte meg. A gólokat Sándor (3), Palotás (3) és Markos lőtték. Az edzésen megjelent egy prágai katona játékos is, akit a csatlósorban próbáltak ki és egy gólt lőtt. A Bocskay összeállítása a Budafok ellen még bizonytalan, mert még mindig több játékos teljesít katonai szolgálatot.

Különösen Pocsay szabadságolása bizonytalan. Abban az esetben, ha Pocsay is hazajönne, akkor a csapat a következő lesz:

Kertes—Csokai, Janzsó—Elek, Pocsay, Békési—Markos, Palotás, Sándor, Takács, Kristóf. — Ha Pocsay nem jönne haza, akkor Nádas lesz a középfedezet. Ez a megoldás nem is lenne olyan rossz, mert a keménykötésű hátvéd nagyszerűen fejei, szerel, helyezkedik és passzol. A Bocskay-herkekben bíznak a pontszerzésben.

A mérkőzés pontosan fél 5 órakor kezdődik a nagyterdei Stadionban. — Előtte fél 3 órai kezdettel a DEAC játsszik elsőosztályú amatőrbajnoki mérkőzést a KMOVE csapatával.

SZABO JATSSZIK A VÁCI SE ELLEN

A DVSC csütörtökön tartotta kétkapus edzését Kevitzky Rudolf vezetésével. Az edzésen a játékosok nagyszerűen mozogtak. A Váci SE ellen a DVSC valószínűleg a következő csapattal áll ki: Keskeny—Antal II., Kézi—Papp, Kántor, Nagy II.—Farkas, Szabó, Nagy I., Bihar I., Koppjári. Szabó esatlósorbaállításától a gólképesség javulását lehet várni.

SPORTHIRMONDO

Palásti vezeti a Bocskay—Budafok mérkőzést. A vasárnapi NB. mérkőzésre a játékosokat Testület a következő játékosokat küldte ki: Ujpest—Elektromos: Rubint, Kispeszt—Ferenváros: Hertzka, Phóbus—Nemzeti: Lantos, Szürketaxi—Hungária: Kovács D., Szeged—Salgótarjáni SE: Gellért, Bocskay—Budafok: Palásti, Szolnoki MAV—Zuglói SE: Weber.

Mészter vezeti a DVSC—Váci SE mérkőzést. Az NBB. keleti csoportjában vasárnap lebonyolításra kerülő mérkőzésekre a következő játékosokat küldték ki: Váci SE—DVSC: Mészter, Cs. MOVE—Szentlőrinc: Polgári, FTC—Pérecs: Biró, DIMAVAG—Törökves: Tihaméry, SHTC—WMFC: Klein, MAVAG

SZAK: Mészáros, Mezőtúr—Váci Reménység: Vezér.

Játékosvezetőküldés az NBB. nyugati csoportjában. Az NBB. nyugati csoportjának vasárnapi mérkőzéseire a következő játékosokat küldték ki: BSZKRT—Tokod: Goldman, Haladás—Pénzügy: Sereb, Tatabánya—Sopron: Németh, Lampart—Alba Regia: Molnár, Postás—FTO: Hümmler, Vasas—Rákoskeresztúr: Ohernyák, UTE—Pécsi DVAC: Koos.

Megtartják a magyar—jugoszláv ökölvívó mérkőzést? Budapesten a hűsvétra tervezett magyar—jugoszláv válogatott ökölvívó mérkőzés, mint ismeretes, elmaradt. A magyar szövetség nem nyugodott bele a jugoszlávok lemondásába és azzal a kérelemmel fordult a jugoszláv szövetséghez, hogy a sorra kerülő mérkőzést még áprilisban bonyolítsák le. A jugoszlávok valószínű, hogy a magyar meghívásnak 23-án, vagy 30-án eleget tesznek. A magyarok a következő összeállításban veszik fel a küzdelmet a jugoszlávok ellen: Podány, Bogács, Monfara, Mándi, Bene, Baron I., Erdős, Homolyn, Tartalék: Zsni, Lovas, Kaltenecker, Németh Frigyes, Farkas IV. és Bittera.

Misángyi Ottó vidéki körútra indult. Misángyi Ottó, az OTT. főtűkára vidéki, utazott Pluhár István előadó kíséretében.

ben. Útja Kecskeméten, Hódmezővásárhelyen és Békéscsabán át Szegedre vezet. Ezt az útját közelesem egy másik tiszántúli útja is követi s így Debrecenbe is eljut, melynek során Misángyi a vidéki futball kérdéseit teszi tanulmány tárgyává.

Angol edzőt kapnak a középiskolás és főiskolás futballisták. Misángyi Ottó javaslatára Hóman Bálint kultuszminiszter lehetővé tette, hogy május 15-től kezdődően hat hélig Rowe, a Tottenham Hotspur volt válogatott középfedezete Budapestre utazzon s a KISOK, a TF és a MFSE kiválasztott vezetői és diákjai részére tanfolyamot rendezzen. Az angol válogatott futballista az angol középiskolákban is tartott már ilyen előadásokat és munkájától sokat lehet remélni.

Válogatottjaink elutaztak az ökölvívó Európa-bajnokságra. A magyar ökölvívó válogatottak, névszerint Bondi Miksa, Frigyes Dezső és Szigeti Lajos csütörtökön reggel elutazott Dublinba, ahol az ökölvívó Európa-bajnokságon vesznek részt.

Április 23-án kezdődik a tavaszi nagy vásár

Az 1939. évi Szent György-napi vásár alkalmával az ipari és kirakodó vásár április 23., 24. és 25-én lesz.

A vásári árusításban érdekelt helybeli iparosok és kereskedők az árusítási helyük kijelölése végett iparjogosi tányunkkal és az előző vásár helyfoglalási engedélyükkel az alulírott hatóságnál (Kossuth-utca 20., földszint 38. sz. szoba) 1939. április 17., 18. és 19-én jelentkezzenek délután 5 óráig 7 óráig, annál is inkább, mert későbbi jelentkezés esetén részükre hely nem biztosítható.

Vidéki iparosok és kereskedők pedig április 20. és 21-én jelentkezzenek ugyanott a fenti időben.

A vásárok és nyitlapiacok tartása tárgyában 313—16.401/1903. bgy. számú szabályrendelet 5. és 11. §-ai alapján a vásári rend fenntartása érdekében a fenti napon kezdődő kirakodó vásár alkalmával a helyfoglalás és sátorverés kezdődő időpontja április 22-én déli 12 órában állapítottat meg. Jelzett időpont előtt árusító helyet elfoglalni és sátori verni nem szabad. — Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága, mint elsőfokú iparhatóság.

gyunk a szüleid, mi fáradozunk, verejtékünk érted, mi garaszkodtuk össze részecské a tenger pénzt... Nekünk is illenék tudni, mi a szándékod azzal a leánnyal?

— Miféle leánnyal? — kinlódott Jenő a szigorú pillantások alatt.

— Jó... jó... kis ártatlan... Hát a Szalóky Vilmával... Akinél minden délután két órát szerelmeskedél át...

— Nono, mama... — csillapította az aszszonyt az öreg Rosenthal is — honnan veszed, hogy szerelmeskednek?... Azért, hogy ott van...

Fáni kitartha a két karját.

— Csakhogy az én szememet nem lehet megesalni... Különben is tartom a fiamat olyan úriembernek, hogy ha így van, nem tagadja le... Nekem nincs is semmi kifogásom ellene... szerelmeskedjék, hiszen fiatal ember még... hadd bolondozza ki magát... annál jobban megcsendesedik, ha megházasodik... csakhogy aztán egyéb ne legyen a szerelmeskedésből...

— Mire gondolsz mama? — csattant fel Jenő hangja. — Remélem...

— Arra gondolok, fiam, hogy aztán ez a viszony ne is legyen egyéb, mint egy kellemes emlékü nyári idill... Házaság ne legyen valahogy belőle... Neked nem ilyen leány kell. Hiszen tehozzád még valamelyik zsidó báró is hozzád adja a leányát... Temérdek pénzzel... Erre gondolok... És azért mondom ki hangosan is ezt a gondolatomat, hogy idejében eszedre hozzalak... hogy el ne engedd csavartatni ezt a te nagyon okos fejedet azzal a ravasz eszű gój leánnyal... Mert az ilyenek-

hez igen értenek... Csakhogy azzal is idejében légy tisztában, hogy mi, apád és én, ilyen házassághoz sohase adnánk sem a beleegyezésünket, sem a pénzünket... Erre gondolok...

Jenőt fojtogatta a düh. De egyelőre nem válaszolhatott, mert a cseldeleány éppen akkor hozott egy felszeletelt dinnyét. Mikor meg a leány kívül ért a halltávolságon, az apja szólalt meg:

— Kár ennyire heveskedned, Fáni... Nem kell mindjárt házasságra gondolnod. — vette védelmébe a fiát. — Van a mi fiunk annyira józaneszű, hogy tisztában van a ve-lünk szemben teljesítendő kötelességeivel. Akkor pedig hadd játszék azzal a kis ideg-vérű leánnyal... Majd esőkolhat zsidó leány — vicsorgott torz nevetés közben az arca — ha megházasodik... Még meg is ünhatja! — legyintett humcutul utána.

— Édes papa, igen kérem. — fékezte Jenő nehezen magát — hagyják ezt a hangot és ezt a témát... Különben kénytelen leszek itthagyni az asztalt...

— Jó... jó... fiam... rendben van... ne háborodjál mindjárt fel... Csak hát azért vigyázz egy kissé magadra... No, nem úgy érttem, — fogta meg reszkető kézzel a fia karját — hiszen ha esetleg gyerek lenne... egy törvénytelen gyerek... azt még kibírja Rosenthal...

Jenő dühödtt mozdulattal rázta le magáról az apja karját, felugrott az asztaltól és berosant a szobájába. Nagyot dördült mögötte az ajtó.

A két öreg riadt döbbenettel nézett utána. (Folytatjuk.)

Jenő tekintete elhidegedett.
— Arra még ráérek, mama. Egyelőre a lányos mamákat hagyhatjuk. Majd csak akkor foglalkozzunk ezzel a kérdéssel, ha a szantóriumi ügye megnyugtató módon rendbe jön...
Erre azonban a Fáni hangja is tárgyilagossá hidegedett.
— Jó... legyen neked igazad... Én csak azért hoztam fel ezt a kérdést, mert a viselkedésed nem az bizonyítja, mintha mindig így gondolkoznál...
— Nem értem mamát... — vörösödött neki Jenő. — Hát mit árul el az én viselkedésem?
— Úgy beszélsz, mintha nem tudnád... Pedig már az egész falu erről sese-susál... Jenő kényelmetlen mozdulattal tette le kezéből a kést, villát.
— Ugyan, mama...
— Igen... igen... — lendült neki Rosenthalné hangja. — Végre egyszer már nekünk is beszélünk kell róla... Ne csak mindig a parasztokról halljam... Elvégre mi va-

Közgazdaság

TIZENNYOLC PENGŐ A KUKORICA A KESZARUPIACON

A takarmánypiacon ma is folytatódott az áremelkedés, amelynek élén a kukorica állt. Annak ellenére, hogy a magas árak némi árut is hoztak a piacra, további 25—30 fillérrel emelkedett a kukorica ára és a májusban szállítandó tengeriért 18 pengőt, tehát a határidőpiacon jegyzetnél magasabb árat is fizettek. 300 métermáza sörárpát 20—25 fillérrel magasabb áron vettek meg, 150 métermáza búzáért 10—15 fillérrel jobb árat fizettek. 25 fillérrel emelkedett a rozs névleges jegyzése. Ma már nemcsak a maltnak vásárolnak búzát, hanem az exportőrök is, akik főleg a jobbminőségű búzákat keresik, hogy Svájcba exportálhassák.

Búza: tiszavidéki, fejemegyei 77 kg 20.90—21.05, 78 kg-os 21.10—21.25, 79 kg-os 21.30—21.45, 80 kg-os 21.40—21.55.

Rozs: pestvidéki 15.25—15.40, más származású 15.35—15.55.

Takarmányárpa: elsőrendű 18.20 P. 59. középminőségű 18.00—18.20.

Sörárpa: kiváló 20.00—20.75, prima 19.25—19.75.

Zab: elsőrendű 22.90—23.00, középminőségű 22.75—22.90.

Tengeri: tiszántúli 17.50—17.65.

Ferencvárosi sertésvásár. A esztőtörtéki ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 4263 darab. Az irányzat lanyha. Árak: madalmi zsírsertés páronként 340 kg-on felül 98—99, szedettsertés I. 92—94, III. 66—80, angol sonkasertés II. 74—90, exportzsír márkázott 149 fillér kg-ként.

Piaci árak

Zöldségpiaci árak: burgonya rózska kg 10—12 f, Ella és másfajta 6—10 f, káposzta drb 25—26 f, kelkáposzta drb 21—26 f, savanyúkáposzta kg 20 f, hagyma kg 20—24 f, zöldség kg 20 f, salátafej 4—10 f, hónaposretek csomója 10 f, sóska csomója 8 f, spenót csomója 6 f, fokhagyma kg 30—40 f, cékla kg 10 f, zeller drb 2—6 f, karalábé drb 4—8 f, torma kg 26—40 f, gomba kg 2.60 P, vöröskáposzta drb 28—32 f, töltikelevél cs. 06 f, zöldhagyma csomója 5—6 f.

Baromfiárak: tyúk kg 1.10—1.20 P, sovány kacska és liba kg 1.40 P, kövér kacska kg 1.40 P, kövér liba kg 1.60 P, pulyka kg 1.20 P, csirke párja rántani való kg 2—2.40 P, nagyobb párja 2.30—2.80 P, tojás drb 5—6 fillér, kis csirke párja 30—40 f.

Gyümölcsárak: alma közönséges kg 50—80 f, nemes alma kg 1.00—2.00 P, narancs kg 70—1.40 P, citrom drb 7—8 f, dió kg 1.40 P, dióbél kg 4.40 P.

Hentesárak: elsőrendű sertéshús csont nélkül kg 1.80 P, tarja kg 1.50 P, vékonyoldal kg 1.40 P, zsír kg 1.50 P, zsírnakvaló kg 1.50 P, hajt és sósszalonna kg 1.60 P, paprikaszalonna kg 2.20 P, tepertő kg 2.— P, sonka mellő kg 2.20 P, hátsó kg 2.40 P, költözött kg 2.60 P.

Halárak: apróponty kg 70 f, nagyobb kg 1.20—1.40 P, harska kg 2.40 P, balatoni fogas kg 3 P, csuka kg 1.40 P.

Fűszerkesztő: Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre, Benyovszky Pál

Felelős kiadó: Alföldi Sajtóvállalat Kft.

Ügyvezető igazgató: Dr. Kólya Sándor.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér.

HÁZTARTÁSI-ALKALMAZOTT

Jól főző
mindenes három felnőtt tagú családhoz április 15-re felvétetik. Simonyi-út 18. sz. első villa. 141

Bejárónót
keresek azonnalra. Baross-utca 16. 170

Bejárónót
keresek napi 2 órai munkára. Szoboszlói-úti 2. kára. Szoboszlói-u. 2. bérház. A. 8. Jelentkezni d. u. 4—7 óra között. 163

Jömegjelenésű
szolid kiszolgálónót felvesz Étkezde, Bádógos-u. 1. sz. 167

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Bejáró
főző szakácsnőnek mennek. Dózsa-u. 9. Ny

Beöltendő állás NŐKNEK

Gépen
varni tudó nő állandó munkára felvétetik. Csillag-u. 13. sz. 155

Magános nő
idősebb jobb iparos apó-lásért lakást és fizetést kaphat. Piac-u. 89. szám. Házteljesítő. 130

Magános
özvegyasszony kis ház tartása vezetésére keres lehetőleg fiatal árva nő kinek otthon nyújtana cím a kiadóban. 14

Betöltendő állás FÉRFIAKNAK

4 középiskolát
végzett, jócsaládból való fiút villanyszerelőtanulónak felveszek. Mayer mérnök. Kossuth 23. 169

BUTOROZOTT SZOBA

Különbejárati
butorozott szobát keresek jutányos bérért. Ajánlatot „Központban” jelígre kiadóhivatalba. 164

Különbejárati
csendes kis butorozott szoba szolid lakónak szonnan kiadó. Péterfia 18. Tóthnánál. 165

KIADÓ LAKÁS 2 SZOBÁS

Kiadó
május 1-re 2-szobás, előszobás lakás mellék-helyiségekkel. Homokkeri, Bánffy-u. 14. Pályatest menté. 166

Két szoba
fendelőnek, irodának, vagy csak garzonnak kiadó azonnal. Csapó-u. 10. az emeleti Ertekezni az udvari lakásban. 1769

KIADÓ LAKÁS 3-4-5 SZOBÁS

Utcai
1 szobás lakás Hatvan-u. 58. alatt május 1-ére kiadó. 96

4-szobás
utcai komfortos lakás olesón kiadó. Hunyadi 17. 157

Háromszobás
modern lakás esetleg kerthasználattal kiadó Piac 75. alatt. 169

3 szoba.
konyha stb. a város szívében keresztény úri családnak május 1-re kiadó. Garay-utca 26. szám. Megtekinthető 11-től 3 óráig Ertekezni: Péterfia 26. 1654

Iparkamara
székházában, Werbőczy utcán május elsejére kiadó egy 5 szoba, hallos és egy 3 szoba, hallos lakás. Melegvízszolgáltatás, központi fűtés. Kiadó azonnalra. I üzlet-helyiség. 1936

Háromszobás
lakás fürdőszobával, gáz víz, villannyal, hozzá kerttel, teljesen modern. Poroszlay-út 26. szám alatt kiadó. Ertekezni Tóth és Sebestyén Rt.-nél Fürdő-u. 2. 1664

Kiadó városi háromszobás lakás

A Szent Anna-u. 10—12. sz. városi bérházban egyrendbeli háromszobás lakás május 1-től kiadó. Ertekezni lehet Városháza, I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 64

Kiadó városi háromszobás lakás

A Simonffy-u. 2. sz. bérházban egyrendbeli 3-szobás lakás május 1-től kiadó. Ertekezni lehet Városháza, I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 65

Kiadó négyszobás lakás

A Szent Anna-u. 29. sz. házban egyrendbeli négyszobás lakás külön kerttel május 1-től kiadó. Ertekezni lehet Városháza, I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 66

Kiadó városi kétszobás lakás

A Rakovszky-u. 42. sz. városi bérházban egyrendbeli kétszobás lakás kiadó. Ertekezni lehet Városháza, I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 67

AJANLAT

Hatszertáramat
Csapó u. 58. alatt (rég. Hatszertár helyiségben) megnyitottam. Adám Antal. 421—1726

divány, konyhasztal, pléh fürdőkád, szappán-hordó, káposztagyálú, káposztáshordó, polek, üstbáz üsttel, jó szakell-öltöny Csokonai-utca 21. 415—1528

ELADÓ

Budai Északi-utca 51. számú 2-szobás, előszobás kényelmes csatádi ház. 744

Nemzeti színű és egyesületi zászlók, gyász lobogók minden méretben Petriknél

Legszébb
tavaszi újdonságokat legolcsóbban beszerezhető gyári maradvékokban dr. Révész Géza-nél, Hanga-udvarban. 1303

Családi ház ellenében
idősebb háztulajdonos gondozását vállalnám. — Címet „Tiszviselőcsalád” jelígre a kiadóba kérek.

Mindenféle
bontási anyagok eladók a venkerti kefégyár telepén. Böszörményi-út 3. 121

PÉNZ

Pénzt
hazra, földre folyósítanak, kényszerkölcsönt részvényeket veszek. Mandel, Péterfia 4. Ny.

TÁRS

Butorozott
szobába megbízható, intelligens szobatársat keresek. Kigyó-u. 27. Kereszt: 1689

KERESLET

Lakbértkötéssel
családi házat keresek megvételre. Ajánlatokat „Allami tiszviselő” jelígre kiadóba kérek. 169

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

1 szoba
előszobás főbérleti lakást keresek központban. Címet a kiadóhivatalba kérem leadni. 1167

ÜZLET-MŰHELY RAKTÁR

Műhely
kiadó kitérő helyen Piac 75. alatt. 168

Kiadó városi üzlethelyiség.

A Simonffy-u. 2. sz. bérházban kétrédbeli üzlethelyiség május 1-től kiadó. A Szent Anna-u. 10—12. sz. bérházban egyrendbeli üzlethelyiség május 1-re kiadó. Ertekezni lehet Városháza, I. em. 37. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt. 63

AUTO-MOTOR KERÉKPÁR

500 cm³
2 karburátoros B. M. W. soló motorkerékpár eladó. Kovács Miklós, Hajdúszoboszló. 162

Kerékpár
és alkatrészek, tisztabenzin, autóolajok kimerve és kanna-za. Victoria motorkerékpár képvisellete. Emerich. Sas-u. 4. sz. 128. 112

BUTOR

Mahagóni
hálószoba, nagyon szép díóta modern ebédő kitérő állapotban eladó. Magoss György-étr 16. 158

Használt,
de jókarban lévő kerményfa hálószobabutor eladó. Czegléd-u. 8. sz. 1800

Márványlapos
ebédőkredenc, ebédőasztal hat székekkel eladó. Arany János-u. 47. utcai lakás. 158

Eladó
Csapó-u. 16. keresztépületben úriszobaszekrény, íróasztal, szék, varrógép, pianino, Biedermayer-asztal, asztalspór, plüss divány.

ELADÓ ÁLLATOK

7 drb.
„Csabai” angora fajnyúl 10 pengőért azonnal eladó. Veress-u. 24. 5. ajtó. 1678

500 ccm-es

oldalkocsis PUCH motorkerékpár kifogástalan állapotban alkalmi áron eladó. Szoboszlay, Széchenyi-utca 24.

HANGSZER

Trjon
egy levelezőlapot Gartner zongorahangolónak. Helyben. 1843

ELADÓ HÁZ

Ertékes és jövedelmező ház közvetlen a vasút közelében minden elogadható árérteladó. Teleki-u. 104.

Márványlapos
ebédőkredenc és kisebb szekrény ugyancsak márvánnyal eladó. Csapó-u. 10. az udvarban. 1770

Családi ház
18 évig még adómentes, 448 négyszögöl telken, szőlő és gyümölcsösökkel, 2 nagy szoba, előszoba, konyha, speiz és padelfőzővel, alapincézve, jóvízű kúttal, részben teherátvállalással eladó. Gróf Vecsey-utca 13. szám. Homokkert. 243

Forgalmas helyen.

a nagyalomás mellett, Kécses-utca 16. számú ház három lakással és üzlethelyiség lakással, mely kocsmának vagy vendéglőnek igen alkalmas, villany, vízvezeték van, keves pénzért megvehető. Az üzlethelyiség kocsmának kiadó. 360

ELADÓ FÖLD

Termő
gyümölcsösökkel 300 öles villattelkek eladók. Sesztina-utca 4. (kisállomás mellett). 116—1630

ELADÓ INGOSÁG

8 1/2 sz.
fiúnak sötétlék, matrozruha és tavaszikabát eladó. Megtekinthető 9—11-ig Szent Anna 9. Sarkadi. 14—15

Eladó
fouott kertgarnitúra, fényképezőgép, használt rubaneműek. Péterfia-u. 30. 129

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén.
Igazgató: Somogyi Gábor.